

Jaarstukken 2024

Het Waterschapshuis

Inhoudsopgave

1.	Voorwoord	4
2.	Leeswijzer	5
3.	Jaarverslag	6
3.1.	Organisatie – missie, visie en kernwaarden	6
3.2.	Financiële samenvatting	7
3.3.	Paragrafen	8
3.3.1.	Ontwikkelingen in 2024	8
3.3.2.	Incidentele baten en lasten	10
3.3.3.	Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen	10
3.3.4.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	10
3.3.5.	Financiering	13
3.3.6.	Verbonden partijen	14
3.3.7.	Bedrijfsvoering	14
3.3.8.	EMU Saldo	17
3.3.9.	Wet normering topinkomens	17
4.	Programmaverantwoording instandhouding	19
4.1.	Programma 1 Bestuur en organisatie	20
4.2.	Programma 2 Kennis en verbinden	22
5.	Programmaverantwoording projecten waterschappen	24
5.1.	Programma 3 Innovatie en transformatie	25
5.2.	Programma 4 Digitale dienstverlening	27
5.3.	Programma 5 Organisatie en samenwerking	29
5.4.	Programma 7 Informatieveiligheid en privacy	30
5.5.	Programma 8 Waterveiligheid	33
5.6.	Programma 9 Watersysteem	34
5.7.	Programma 10 Waterketen	36
5.8.	Programma 11 Diensten en beheer	37
6.	Programmaverantwoording projecten met derden	42
6.1.	Programma 12 SAW@	43
6.2.	Programma 13 Basisdata	45
6.3.	Programma 14 Informatiehuis Water	47
6.4.	Programma 15 Kassiersfunctie	50
7.	Jaarrekening 2024	51

7.1.	Exploitatierekening naar programma's	51
7.2.	Exploitatierekening naar kosten – en opbrengstensoorten	52
7.3.	Toelichting exploitatierekening	52
7.4.	Balans	53
7.5.	Waarderingsgrondslagen	55
7.6.	Toelichting balans	57
7.7.	Topinkomens	63
	Besluit algemeen bestuur	66
	Controleverklaring	67
8.	Bijlagen	68
8.1.	EMU saldo	68

1. Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2024 van Het Waterschapshuis (hWh).

Het jaar 2024 stond in het teken van de uitwerking van de effecten van de strategienota van de opdrachtgeverstafel (OGT) op hWh. De ontwikkelingen die worden benoemd in de strategienota, zijn samengebracht in een update van het koersplan door het bestuur van hWh. Vooruitlopend op het geactualiseerde koersplan, heeft hWh in 2024 als eerste fase een herinrichting van de interne organisatie in gang gezet. De nieuwe hoofdstructuur van de bedrijfsvoering van hWh en bijbehorende aansturing draagt op managementniveau bij aan het verminderen van de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van hWh. Daarnaast is in 2024 de inrichting van diensten en beheer als afdeling van hWh gestart. Als vervolgstap zijn we in de tweede helft van 2024 gestart met de uitwerking van de tweede fase van het herinrichtingsplan; een herinrichting van de programmastructuur om de uitvoering van de strategienota tot een succes te maken. In de geactualiseerde begroting 2025 is de administratieve herinrichting van onze programma-indeling verwerkt. Zo creëren we een beeld van de nieuwe programma's die aansluiten bij de strategienota en de huidige (lopende) activiteiten die daarbij horen.

We zien een aanhoudende gestage groei van het aantal opdrachten dat hWh voor de waterschappen uitvoert. Uitgedrukt in uren ligt de realisatie ruim 12,7% boven dezelfde periode in 2023. We zijn content met de resultaten die we in 2024 hebben kunnen realiseren en dat we invulling hebben kunnen geven aan de groeiende vraag van de waterschappen, ondanks de nog steeds krimpende arbeidsmarkt. We hebben van het bestuur de ruimte gekregen projectmedewerkers in dienst te nemen bij hWh. Deze ruimte is erg behulpzaam geweest in het aantrekken van medewerkers. We zijn blij dat we daarmee de groei in (relatief dure) inzet van inhuur uit de markt kunnen beperken en hopen hiermee ook stabiliteit en behoud van kennis te creëren. We zien dat het niet altijd lukt vacatures op tijd in te vullen, waardoor werk blijft liggen en vertraagt. Aan de andere kant zien we ook dat we begrotingen voor onvoorziene kosten in zowel de instandhouding als in de projecten nauwelijks hoeven aan te spreken en dat we capaciteit en andere producten en diensten scherp hebben kunnen inkopen. Binnen de instandhouding we veel meer rentevergoeding op de schatkistrekening ontvangen dan begroot. Dat alles maakt dat de lasten in 2024 € 6,8 miljoen lager zijn dan onze baten. Hiervan is € 3,2 miljoen toe te wijzen aan de programma's met derden, waar onder andere door het programma Basisdata al enkele jaren geen afrekening met deelnemers heeft plaatsgevonden. De stuurgroep van het programma Basisdata heeft besloten om een deel van het positieve saldo in 2024 in te zetten als financiële dekking voor de activiteiten in 2025. De lopende inrichting van diensten en beheer en de herinrichting van de programma-indeling aansluitend op de strategienota van de OGT zal naar verwachting bijdragen aan het beter beheersbaar maken van dit deel van de begroting.

In brede zin wordt het jaar 2024 binnen de budgettaire kaders afgesloten met een positief saldo van € 6,8 miljoen. Er wordt voorgesteld:

1. Ten aanzien van voordelen op afgesloten werkzaamheden en/of activiteiten die niet meer worden uitgevoerd een bedrag van € 5.671.693 terug te laten vloeien naar de deelnemers.
2. Een bedrag van € 1.135.015 toe te voegen aan het saldo projectrekeningen. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 13 en 14). In 2025 zijn hiervoor door de stuurgroep geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk.

Na de saldoafwikkeling bedraagt het exploitatieresultaat van 2024 nihil. In de hoofdstukken 3 tot en met 6 wordt een samenvatting gegeven van de belangrijkste inhoudelijke en financiële resultaten.

2. Leeswijzer

De opbouw van de jaarstukken 2024 volgt de opbouw zoals opgenomen in het Waterschapsbesluit.

Jaarverslag

- Financiële samenvatting
- Paragrafen
- Programmaverantwoording

Jaarrekening

- Exploitatierekening naar programma's
- Exploitatierekening naar kosten- en opbrengstensoorten
- Balans en toelichting op de balans

De begrotingsprogramma's betreffen:

1. Bestuur en organisatie
2. Kennis en verbinden
3. Innovatie en transformatie
4. Digitale dienstverlening
5. Organisatie en samenwerking
6. Informatie – datastromen (in dit programma zijn momenteel geen projecten ondergebracht)
7. Informatieveiligheid en privacy
8. Waterveiligheid
9. Watersysteem
10. Waterketen
11. Diensten en beheer
12. SAW@
13. Basisdata
14. Informatiehuis Water
15. Kassiersfunctie

Per programma worden de geplande en bereikte resultaten uiteengezet in de programmaverantwoording. We hebben de geplande resultaten in de geactualiseerde begroting 2024 geconcretiseerd en samengevat weergegeven in deze jaarrekening.

In de bestuursrapportage 2024-3 en de daarbij behorende bijlages treft u diverse overzichten aan, waaronder de budgetten per project en de overzichten met bijdragen per waterschap.

3. Jaarverslag

3.1. Organisatie – missie, visie en kernwaarden

In 2024 zijn onze missie, visie en kernwaarden herijkt. Deze elementen vormen de fundamenteën van onze organisatie en geven richting aan zowel onze strategie als ons dagelijkse werk. Door deze missie, visie en kernwaarden te formuleren, willen we niet alleen onze eigen koers bepalen, maar ook een inspirerende leidraad bieden voor de waterschappen die we ondersteunen. Samen bouwen we aan een toekomst waarin we de uitdagingen van vandaag en morgen met vertrouwen kunnen aangaan.

Missie

Wij zijn een expertisecentrum voor de waterschappen. In opdracht van de waterschappen coördineren we effectieve samenwerking en regelen we gezamenlijke inkoop op het gebied van data, informatie en technologie. Zo helpen we de waterschappen met hun kerntaken en uitdagingen in een wereld die steeds digitaler wordt.

Visie

Wij ondersteunen de waterschappen in hun transformatie naar toekomstbestendige en datagedreven organisaties. We streven naar een watersector die in 2029, met behulp van onze expertise en dankzij effectieve samenwerking, maximaal profiteert van digitale innovaties. Waterschappen ervaren onze meerwaarde en zijn mede dankzij onze inspanningen voorbereid op de uitdagingen van morgen.

Kernwaarden

Onze kernwaarden reflecteren wie we zijn, hoe we samenwerken, en wat we belangrijk vinden:

Verbindend Wij geloven in de kracht van samen. We verbinden waterschappen, partners en leveranciers om kennis, data, middelen en ervaringen te delen. Bovendien creëren we ook een omgeving waarin onze collega's zich met elkaar verbonden voelen. Dit draagt bij aan een positieve en productieve werkomgeving. Door ons te richten op verbinding, zowel binnen als buiten het Waterschapshuis, versterken we niet alleen de organisatie, maar dragen we ook bij aan een toekomstbestendige en samenwerkende watersector.

Innovatie We omarmen digitale innovaties en stimuleren creatief denken. Dit stelt ons in staat om vooruit te kijken en nieuwe oplossingen te vinden voor onze eigen werkzaamheden en ook voor de uitdagingen van de watersector.

Expertise We moedigen onze medewerkers aan om hun vaardigheden te vergroten en zich te blijven ontwikkelen. Deze groei is niet alleen essentieel voor het werkgeluk van onze medewerkers, maar draagt ook bij aan de kwaliteit van ons werk. Onze expertise is essentieel voor het succes van de waterschappen.

Resultaatgericht Wij richten ons op het behalen van concrete resultaten die waarde toevoegen voor de waterschappen. Door resultaatgericht te werken, zorgen we ervoor dat onze inspanningen efficiënt en effectief zijn, waardoor we waardevolle oplossingen bieden en de uitdagingen van de watersector succesvol aanpakken.

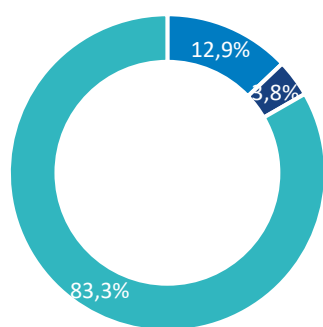
3.2. Financiële samenvatting

Jaarrekening in één oogopslag

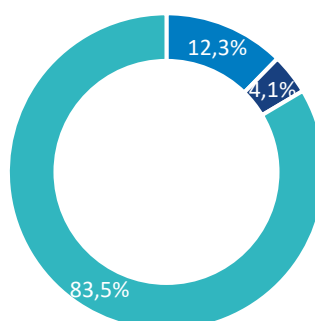
De financiële resultaten 2024 worden in onderstaande cirkeldiagram in hoofdlijn weergegeven.

De instandhouding is faciliterend aan de uitvoering van de projecten. In de geactualiseerde begroting 2024 is 12,9% van het totale begrotingsbedrag benodigd voor de uitvoering van het programma Bestuur en organisatie. De realisatie van de projecten is in 2024 gegroeid, onder andere door de toevoeging van nieuwe projecten. De kosten van Bestuur en organisatie zijn verhoudingsgewijs hierdoor lager dan de geactualiseerde begroting 2024.

Geactualiseerde
begroting 2024 in %

Gerealiseerde lasten 2024 in %

- Programma 1.
Bestuur en
organisatie
- Programma 2.
Kennis en
verbinden
- Subtotaal projecten

Financiële analyse begroting en realisatie 2024

Hieronder wordt het totaal van de programma's weergegeven op basis van de geactualiseerde begroting 2024, de begroting na wijzigingen en de realisatie.

Programma	Begroting 2024	Begrotings- wijzigingen BERAP1	Begrotings- wijzigingen BERAP2	Begrotings- wijzigingen BERAP3	Saldo begroting 2024	Lasten BERAP 3	% Lo.v. begroting
Programma 1. Bestuur en organisatie	4.875.615	-	-	-	4.875.615	4.092.186	84%
Programma 2. Kennis en verbinden	1.440.730	-	-	-	1.440.730	1.372.244	95%
Subtotaal instandhouding	6.316.345	-	-	-	6.316.345	5.464.431	87%
Programma 3. Innovatie en transformatie	1.456.784	-190.000	-	-	1.266.784	1.145.390	79%
Programma 4. Digitale dienstverlening	1.866.375	-	-235.000	-	1.631.375	1.328.578	71%
Programma 5. Organisatie en samenwerking	898.939	-	-	-	898.939	694.100	77%
Programma 6. Informatie - datastromen	-	-	-	-	-	-	0%
Programma 7. Informatieveiligheid en privacy	1.397.139	-189.288	-	-	1.207.851	1.311.469	94%
Programma 8. Waterveiligheid	230.532	760.860	-225.000	-	766.392	561.784	244%
Programma 9. Watersysteem	1.527.318	199.680	-100.000	-	1.626.998	1.074.750	70%
Programma 10. Waterketen	706.694	-	5.000	-	711.694	620.326	88%
Programma 11. Diensten en beheer	11.078.710	-322.226	46.500	-	10.802.984	9.633.797	87%
Programma 12. SAW@	2.396.512	-	-	-	2.396.512	2.372.693	99%
Programma 13. Basisdata	5.830.358	622.475	-	-	6.452.833	6.218.173	107%
Programma 14. Informatiehuis water	2.647.876	-	-89.502	-	2.558.374	2.445.311	92%
Programma 15. Kassiersfunctie	1.448.223	-881.501	-42.500	-	524.222	319.708	22%
Subtotaal projecten	31.485.460	-	-640.502	-	30.844.958	27.726.079	88%
Totaal	37.801.805	-	-640.502	-	37.161.303	33.190.510	88%

In onderstaand overzicht wordt het totaal van de baten en lasten en de afwikkeling van de saldi gepresenteerd.

Programma	Saldo begroting 2024	Baten BERAP 3	Lasten BERAP 3	Saldo BERAP 3	% t.o.v. baten	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie projectrekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	4.875.615	4.892.104	4.092.186	799.918	16%	799.918	-
Programma 2. Kennis en verbinden	1.440.730	1.440.730	1.372.244	68.486	5%	68.486	-
Subtotaal instandhouding	6.316.345	6.332.834	5.464.431	868.404	14%	868.404	-
Programma 3. Innovatie en transformatie	1.266.784	1.266.784	1.145.390	121.394	10%	121.394	-
Programma 4. Digitale dienstverlening	1.631.375	1.521.663	1.328.578	193.084	13%	193.084	-
Programma 5. Organisatie en samenwerking	898.939	898.939	694.100	204.839	23%	204.839	-
Programma 6. Informatie - datastromen	-	-	-	-	0%	-	-
Programma 7. Informatieveiligheid en privacy	1.207.851	1.245.824	1.311.469	-65.646	-5%	-65.646	-
Programma 8. Waterveiligheid	766.392	766.392	561.784	204.608	27%	204.608	-
Programma 9. Watersysteem	1.626.998	1.691.398	1.074.750	616.648	36%	616.648	-
Programma 10. Waterketen	711.694	711.694	620.326	91.368	13%	91.368	-
Programma 11. Diensten en beheer	10.802.984	10.848.614	9.633.797	1.214.817	11%	1.214.817	-
Programma 12. SAW@	2.396.512	2.708.798	2.372.693	336.105	12%	336.105	-
Programma 13. Basisdata	6.452.833	8.761.318	6.218.173	2.543.145	29%	1.681.557	861.588
Programma 14. Informatiehuis water	2.558.374	2.718.737	2.445.311	273.426	10%	-	273.426
Programma 15. Kassiersfunctie	524.222	524.222	319.708	204.514	39%	204.514	-
Subtotaal projecten	30.844.958	33.664.383	27.726.079	5.938.304	18%	4.803.289	1.135.015
	-	-	-	-	0%	-	-
Totaal	37.161.303	39.997.217	33.190.510	6.806.707	0	5.671.693	1.135.015

In hoofdlijnen kan het saldo van € 6,8 miljoen als volgt worden toegelicht:

- Binnen instandhouding heeft de focus het afgelopen jaar gelegen op de implementatie van de herinrichting van de organisatie (fase 1) en de uitwerking van de herinrichting fase 2; een herinrichting van de programmastructuur om de uitvoering van de strategienota tot een succes te maken. Er heeft groei plaatsgevonden in het team informatiebeveiliging en privacy, wat past in de groei in volwassenheid van de organisatie op deze thema's. De bewustwording van de medewerkers neemt toe, met name op gebied van invloeden van buitenaf. Risicogestuurd denken en werken krijgt steeds meer vorm in de organisatie. De extra inzet die dit heeft gevraagd kan worden opgevangen binnen de post onvoorzien. Enkele vacatures zijn later ingevuld dan begroot en de aanbesteding van het beheer van de kantoorautomatisering duurt langer dan gedacht. Bovendien hebben we veel meer rentevergoeding ontvangen dan begroot. In totaal heeft de instandhouding een positief saldo van circa € 0,8 miljoen.
- Binnen de projecten met waterschappen (programma's 3 t/m 11 en 15) blijft een saldo van ca. € 2,8 miljoen over. Hiervan is € 0,6 miljoen te verklaren door minder personele inzet door onder andere het niet op tijd kunnen vervullen van vacatures en € 0,7 miljoen door een besparing op uurtarieven. Het restant is onder andere te verklaren door lagere leverancierskosten dan begroot, bijvoorbeeld door het niet hoeven aanspreken van posten voor onvoorziene kosten en begrote werkzaamheden die niet noodzakelijk bleken.
- Het saldo bij de programma's met derden (programma 12, 13 en 14) van € 3,2 miljoen wordt, net als voorgaande jaren, grotendeels toegevoegd aan het saldo projectrekeningen. De stuurgroep van het programma Basisdata heeft besloten om een deel (€ 1,0 miljoen) van het positieve saldo in 2024 in te zetten als financiële dekking voor de activiteiten in 2025 en een deel (€ 0,6 miljoen) terug te geven aan de deelnemers.

3.3. Paragrafen

3.3.1. Ontwikkelingen in 2024

Vaarkaat, strategienota en koersplan

De OGT heeft, naar aanleiding van de vaarkaat van de Unie van Waterschappen, in 2024 de strategienota vastgesteld. De strategienota beschrijft de wijze waarop de 21 waterschappen de komende jaren gezamenlijk vorm willen geven aan de digitale transformatie in de watersector. De ontwikkelingen die worden benoemd in de strategienota, zijn samengebracht in een update van het koersplan door het bestuur van hWh. Vooruitlopend op het geactualiseerde koersplan, heeft hWh in 2024 al een eerste fase van de herinrichting van de interne organisatie in gang gezet. De nieuwe hoofdstructuur van de bedrijfsvoering van hWh en bijbehorende aansturing draagt op

managementniveau bij aan het verminderen van de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van hWh. Daarnaast is in 2024 de inrichting van diensten en beheer als afdeling van hWh gestart.

Herinrichtingsplan fase 2

Als vervolgstap zijn we in de tweede helft van 2024 gestart met de uitwerking van de tweede fase van het herinrichtingsplan. Fase 2 betreft een herinrichting van de programmastructuur om de uitvoering van de strategienota tot een succes te maken. De eerste stap in fase 2, het administratief herinrichten van onze programma-indeling, is in 2024 afgerond. De herindeling helpt om snel in te spelen op veranderingen en om ervoor te zorgen dat de juiste middelen en ondersteuning beschikbaar zijn. De bijbehorende governance-structuur van de opdrachtgever en het in kaart brengen van de capaciteitsbehoefte zal in 2025 verder vorm krijgen. Aandachtspunt hierbij is het borgen van een gedegen, maar vlotte besluitvorming.

Capaciteit

Door de toename van uitvoeringsverzoeken van de waterschappen, moeten er met name op het gebied van capaciteit weloverwogen keuzes gemaakt worden. hWh heeft de afgelopen jaren bewezen een groei in uren aan te kunnen tussen de 10-15%. hWh blijft nadrukkelijk werken vanuit het principe 'de juiste persoon op de juiste plek', met daarbij de best passende contractvorm. Capaciteit is een continu aandachtspunt voor het bestuur van hWh, die de ontwikkelingen nauwgezet blijft volgen. Het is in 2024, ondanks de krappe arbeidsmarkt, toch gelukt om 85 rollen in te vullen. Het lukt echter niet altijd om tijdig de juiste persoon te vinden.

Vertrouwenspersoon

hWh heeft een externe vertrouwenspersoon aangewezen die beschikbaar is voor medewerkers die meldingen of klachten hebben over ongewenst gedrag. De vertrouwenspersoon registreert de gesprekken en rapporteert jaarlijks het aantal meldingen. In 2024 hebben medewerkers geen meldingen gemaakt bij de vertrouwenspersoon.

Arbeidsparticipatie

hWh heeft in 2024 samengewerkt met een werkvoorziening voor de regio Amersfoort. Deze werkvoorziening biedt werk aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast maakt het schoonmaakbedrijf die de kantoren en het vergadercentrum van hWh onderhoudt, gebruik van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en begeleidt deze mensen daarbij intensief.

Ontwikkelinterventies

Medewerkers hebben ook in 2024 (loondienst hWh) hun persoonlijke ontwikkelbudget (het PBB) ingezet. Daarnaast is gebruik gemaakt van het centrale budget van hWh. De budgetten zijn gebruikt voor hun professionele ontwikkeling (o.a. vaardigheidstrainingen en kennisopleidingen) en persoonlijke ontwikkeling (o.a. coaching en assessments). Het beleid voor medewerkers die ingeleend worden vanuit een overheidsorganisatie is dat de kosten zoveel als mogelijk verhaald worden op het ontwikkelbudget dat is begroot bij de eigen werkgever. Hierdoor is het totaal van alle ontwikkelinterventies niet altijd geheel inzichtelijk. Deze zijn hieronder ook niet meegenomen in de aantallen. Ook teamontwikkelingstrajecten worden hierbij buiten beschouwing gehouden. Trainees zijn op basis van inhuur werkzaam, afhankelijk van hun rol volgen ze een ontwikkelprogramma op maat bij hun werkgever.

BTW

hWh heeft in 2010 een verzoek tot vrijstelling voor de toepassing van omzetbelasting bij de Belastingdienst neergelegd. Het verzoek aan de Belastingdienst was destijds tweeledig, namelijk: Vrijstelling van BTW op de diensten van hWh aan de waterschappen (koepelvrijstelling); Vrijstelling van BTW op de diensten van de waterschappen aan hWh.

Ad 1: De Belastingdienst heeft in 2012 schriftelijk bevestigd dat hWh voldoet aan de voorwaarden voor de koepelvrijstelling, daarmee was dit deel van het verzoek tot vrijstelling reeds afgerond in 2012. De koepelvrijstelling zorgde ervoor dat hWh diensten vrij van BTW kon leveren aan waterschappen.

Ad 2: Op dit verzoek is tot op heden, ondanks herhaaldelijke verzoeken van hWh en diverse overleggen, nog geen standpunt ingenomen door de Belastingdienst. De diensten van waterschappen aan hWh worden in rekening gebracht met BTW. Aangezien hWh geen recht had op vooraf trek van de BTW, werkt dit uiteindelijk kostenverhogend voor de waterschappen.

Ultimo 2018 heeft de Belastingdienst plotseling een eindoordeel gegeven. Hieruit blijkt de Belastingdienst wederom geen standpunt heeft ingenomen omtrent verzoek 2. Maar heeft zij de afspraak uit 2012 (verzoek 1) ingetrokken. hWh zou jegens waterschappen niet vrijgesteld van BTW presteren. De eerste focus ligt op het terugkrijgen van de koepelvrijstelling (verzoek 1), waarna verzoek 2 weer opgepakt kan worden. hWh heeft bezwaar tegen deze uitspraak ingediend en heeft, na afwijzing van het bezwaar door de belastingdienst, een beroepsprocedure gestart.

Op 21 februari 2022 heeft de behandeling van deze zaak door de rechter plaatsgevonden, waarbij de rechter hWh in het gelijk heeft gesteld. De belastingdienst is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraak. De zitting heeft plaatsgevonden op 12 september 2024, ook hier is hWh door het Hof in het gelijk gesteld. Eind januari 2025 heeft de belastingdienst beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. We zijn nu in afwachting van de verdere procedure.

3.3.2. Incidentele baten en lasten

Deze paragraaf bevat een overzicht van de baten en lasten die als eenmalig ten opzichte van voorgaande en komende begrotingsjaren moeten worden beschouwd.

In de jaarrekening is geen post incidentele baten en lasten opgenomen.

3.3.3. Onttrekkingen aan overige bestemmingsreserves en voorzieningen

In 2024 zijn er geen bestemmingsreserves en voorzieningen.

3.3.4. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

hWh wil op gestructureerde wijze risico's beheersen. Om die reden is het van belang inzicht te hebben in de risico's zodat passende beheermaatregelen getroffen kunnen worden. Conform artikel 4.19 van Het Waterschapsbesluit bevat de paragraaf betreffende het weerstandsvermogen ten minste:

- a) een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, met daarbij een beschouwing over de stand aan het begin, de mutaties en de stand aan het eind van het begrotingsjaar van de algemene reserves en de voorzieningen;
- b) een inventarisatie van de risico's;
- c) het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Inventarisatie van de risico's

Programma/project-specifieke risico's worden door de deelnemers aan het betreffende programma/project gedragen. Dit betreft de zogenaamde "loden deur". Dit belangrijke principe is verankerd in de Gemeenschappelijke regeling (artikel 4, 5, 40) en verder uitgewerkt in het dienstverleningshandvest (vrijwaringsbepaling) en de dienstverleningsovereenkomsten. Aangezien de programma-/projectrisico's bij de deelnemers liggen, worden de risico's niet meer opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Wel wordt in de bestuursrapportage (per 30 april, 31 augustus en 31 december) inzicht gegeven in de risico's per project.

Naast project specifieke risico's zijn er ook programma overstijgende risico's die het geheel van hWh betreffen. In september 2023 heeft het dagelijks bestuur de risicoanalyse voor hWh herijkt. Uit deze analyse zijn 7 aandachtsgebieden voor het bestuur naar voren gekomen:

1. Gebrek aan capaciteit/kennis: Zowel kwaliteit als tijdige beschikbaarheid en (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers en het behoud van kennis.
2. Aantrekkelijk werkgever: heeft hWh voldoende te bieden om voor IT- en andere specialisten in de watersector een aantrekkelijke werkomgeving te zijn.
3. Bestuurlijke controle: Grip van het bestuur op totale begroting, bewaking van rechtmatigheid (o.a. loden deuren) en uitvoerbaarheid programma's.
4. Cybersecurity: informatieveiligheid en AVG volgens de BIO-normen inregelen.

5. Onbenutte potentie: Appreciatie bij de AB's waterschappen van impact digitale transformatie op primaire proces, de potentie van samenwerking op dit thema en de rol van hWh hierbij.
6. Vertrouwen in hWh: Perceptie van te weinig toegevoegde waarde, kwaliteit en wendbaarheid.
7. Compliance Wet en Regelgeving: Hierbij inbegrepen fraude- en corruptierisico's.

In onderstaande tabel zijn deze aandachtsgebieden verwerkt. Gelet op het algemene karakter van deze risico's is een financiële vertaling niet mogelijk. De hierboven genoemde risico's die niet zijn opgenomen in de tabel zijn voldoende in control.

Nr.	Risico	Beheersmaatregel
1.	Gebrek aan capaciteit/kennis Gezien de huidige krapte op de arbeidsmarkt en de toenemende vergrijzing zal capaciteit een structureel aandachtspunt blijven. Hoofdvraag is hier of hWh goed is ingericht om de uitvoeringsprogramma's succesvol te laten verlopen. Een van de belangrijkste succesfactoren is de programma-/projectmedewerker. Zijn kwalitatief de juiste mensen tijdig beschikbaar en kunnen zij duurzaam worden ingezet? a. Kan hWh haar imago binnen de Waterschappen en de watersector blijven verbeteren of handhaven? b. Kan hWh zorgdragen dat de juiste capaciteit in mensen beschikbaar is voor de programma's en instandhouding? c. Kan hWh voor haar medewerkers een veilige en gezonde werkomgeving bieden?	• De populariteit van hWh als de 'place-to-be' is goed. De bekendheid (o.a. op LinkedIn) onder medewerkers van waterschappen groeit gestaag. En de continu lopende campagne om zowel binnen de waterschappen als in de markt hWh op een positieve manier als een goede carrière stap onder de aandacht te brengen, heeft zijn uitwerking. We zien mooie resultaten in het medewerkersonderzoek. De al enkele jaren durende krapte op de arbeidsmarkt vraagt steeds meer inspanning om de juiste persoon, met de juiste kennis en ervaring, op tijd aan de juiste rol te koppelen. • De nieuwe tendens is dat mensen bij het maken van hun keuzes vooral ook erop letten of ze in hun nieuwe rol tot bloei kunnen komen en hun waarde op de arbeidsmarkt groeit. Intussen wordt door een team nagedacht met welke aanpak en tools hWh het doorgroeien van medewerkers kan blijven waarmaken. • Medewerkers voelen zich vanaf het prilste begin welkom. De ontwikkelde on-boarding-app en het hierop aangepaste on-boarding proces werpen hun vruchten af. • Tot slot worden er acties ondernomen om medewerkers te verleiden om weer meer naar kantoor te komen om ook van elkaar te leren. In de vergadering van 23 november 2023 heeft het algemeen bestuur ingestemd dat hWh kan werken vanuit het principe 'de juiste persoon op de juiste plek', met daarbij de best passende contractvorm.
2.	Bestuurlijke controle Hoofdvraag is hier: "Hoe kan het algemeen bestuur in control blijven over de activiteiten die hWh uitvoert?" Waarbij het uitgangspunt is dat de	• hWh heeft de afgelopen jaren hard gewerkt om aantoonbaar de, in de projecten, gevraagde resultaten te leveren. Het systeem Prosa doet wat het moet doen en de afgelopen jaren

Nr.		Risico	Beheersmaatregel
		governance niet ter discussie wordt gesteld. Met als deelvragen: • Hoe de rechtmatigheid te bewaken dat de middelen ingezet voor hWh voor de juiste activiteiten en resultaten worden ingezet? Anders gezegd: Hoe te bewaken dat hWh alleen die opdrachten aanneemt die uitvoerbaar zijn (juiste mensen beschikbaar, binnen wettelijke kaders), urgent en van nut zijn voor de waterschappen? • Hoe te bewaken dat hWh de gevraagde resultaten levert? • Hoe de loden deuren te handhaven, bij minder bureaucratie?	heeft de accountant geen opmerkingen meer. • Er ligt een nieuwe strategienota. Binnen de huidige programma's zijn doelen met meerjarenplannen opgesteld en wordt reeds gewerkt met jaarplannen. In business cases wordt beter aangegeven wat de urgentie is en wat het eindresultaat moet zijn. Alvorens beheer projecten te verlengen wordt vaak eerst een evaluatie uitgevoerd. • hWh rapporteert en communiceert over de behaalde resultaten. • Er loopt een onderzoek naar de mogelijkheden om meer uit de uitvoeringstoets en de inhoud van Business Cases te halen.
3.	Cybersecurity	Het informatieveiligheid dreigingsniveau in Nederland wordt steeds hoger. Al veel sectoren in Nederland zijn in aanraking gekomen met cybercriminaliteit. De waterschappen hebben afgesproken om door te groeien naar volwassenheidsniveau 4 en op de achtergrond de bijbehorende informatieveiligheid en privacy op orde te hebben. Ook het algemeen bestuur van hWh heeft de opdracht gegeven om zo snel mogelijk op het gebied van informatieveiligheid aan volwassenheidsniveau 4 te voldoen.	Hiervoor loopt in 2024 het interne project BIO. Naast een technisch optimale inrichting van de infrastructuur is het belangrijk dat bestuur, directie en organisatie zich continu bewust zijn van hun verantwoordelijkheid op gebied van informatieveiligheid en privacy. Dit betekent dat alle medewerkers en bestuursleden zich continu trainen in het omgaan met de dreiging en het bewust zijn dat gedrag de zwakste schakel kan zijn. Bestuur en directie moeten zich realiseren dat informatieveiligheid en privacy continu op de agenda moet staan om te bezien of de genomen maatregelen nog werken en voldoende garantie bieden voor een veilige werkomgeving zoals van een overheidsorganisatie verwacht mag worden. Daarom heeft het bestuur hiervoor apart een portefeuillehouder aangesteld.
4.	Onbenutte potentie	De hoofdvraag is: Hoe kan de kennis binnen hWh worden ingezet om waterschappen te helpen om kansen te identificeren voor de realisatie van hun bestuurlijke ambities door het gebruik van digitalisering en digitale transformatie. Ieder waterschap blijft verantwoordelijk voor de beslissing of zij deze kansen wil benutten.	• hWh begeleidt en investeert in het proces (o.a. werksessies van de omgevingsmanagers met de innovatie-medewerkers binnen de waterschappen) om samen met de waterschappen te komen tot een goede gegevensuitwisseling over innovatie binnen de waterschappen. • hWh heeft het platform Winnovatie bij waterschappen geïmplementeerd. • Samen met STOWA is een landingsbaan van toegepast

Nr.		Risico	Beheersmaatregel
			onderzoek naar implementatie opgezet. • Een gespecialiseerd beleidsmedewerker voor Digitale Transformatie is aangetrokken. • Leerlijnen zijn opgezet en worden gegeven voor bestuurders, directie en medewerkers. hWh, UvW en STOWA hebben deze leerlijn gezamenlijk gevolgd.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit structurele weerstandscapaciteit en incidentele weerstandscapaciteit.

De structurele weerstandscapaciteit bestaat in de begroting van hWh uitsluitend uit de post onvoorzien. In de Gemeenschappelijke regeling (artikel 43 lid 3) is opgenomen dat de begroting een bedrag voor onvoorziene uitgaven bevat. In de geactualiseerde begroting 2024 is een bedrag van € 250.000 opgenomen voor onvoorzien in het programma Bestuur en organisatie. Met de post voor onvoorziene kosten kunnen de extra uren binnen directie worden opgevangen. Het resterende bedrag is in 2024 ingezet op de tekorten bij BIO en privacy.

Er is geen incidentele weerstandscapaciteit aanwezig bij hWh.

Uiteindelijk zullen de waterschappen op grond van artikel 47 van de gemeenschappelijke regeling er steeds voor zorg dragen dat hWh te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. De waterschappen zijn daarmee risicodragers voor eventuele risico's en tekorten die ontstaan bij hWh. hWh is daarmee ook in zekere zin afhankelijk van de financiële positie van de waterschappen. Bij verdergaande noodzaak tot bezuinigingen en bij een verslechterende financiële positie van waterschappen zal dat invloed kunnen hebben op de financiële huishouding van hWh.

3.3.5. Financiering

Deze paragraaf geeft inzicht in de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Treasurystatuut

Op 8 februari 2018 heeft het AB het treasurystatuut vastgesteld. Hierin is het beleid rondom treasury opgenomen. Met de introductie van schatkistbankieren zijn andere uitzettingen niet meer van toepassing.

Algemene ontwikkelingen inzake de treasuryfunctie en vermogensbehoefte

hWh wordt gefinancierd door de waterschappen. De geldstromen die hWh aan leveranciers betaalt, worden zo goed mogelijk afgestemd op de geldstromen die hWh van waterschappen ontvangt. Het was voor hWh niet nodig om extra liquide middelen aan te trekken.

Renterisiconorm en kasgeldlimiet

Renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 20% van het primaire begrotingstotaal 2024 van circa € 27,6 miljoen is € 5,5 miljoen. Het renterisico op de vaste schuld mag de renterisiconorm niet overschrijden. hWh had in 2024 geen aflossingsverplichting en blijft hiermee binnen de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet is een bedrag ter grootte van een percentage van het begrotingstotaal van het openbaar lichaam bij aanvang van het jaar. In de uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden is dit

percentage voor gemeenschappelijke regelingen vastgesteld op 8,2% van het primaire begrotingstotaal 2024 van circa € 27,6 miljoen is € 2,2 miljoen. De gemiddelde netto-vlottende schuld per kwartaal mag de kasgeldlimiet niet overschrijden. hWh heeft in 2024 geen leningen aangevraagd en blijft hiermee onder het kaslimiet.

Risicobeleid

Het risicobeleid is in het treasurystatuut vastgelegd: risicomijndend.

Op dit moment heeft hWh geen derivaten of andere complexe financiële producten en is er uitsluitend een bankrekening bij de NWB en de Rabobank.

Treasury organisatie

De treasury organisatie is opgezet conform de uitgangspunten die in het treasurystatuut zijn vastgelegd.

3.3.6. Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in:

- De visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- De beleidsvoornemens omtrent verbonden Partijen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarmee hWh een bestuurlijke en financiële band heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van het stemrecht. Er is sprake van een financieel belang wanneer hWh middelen ter beschikking heeft gesteld en het risico die kwijt te raken bij faillissement. Hiervan is ook sprake als financiële problemen bij verbonden partijen verhaald kunnen worden op hWh. hWh kent in 2024 geen verbonden partijen zoals bedoeld in het Waterschapsbesluit en het BBVW.

3.3.7. Bedrijfsvoering

De paragraaf bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Algemene zaken

Communicatie

We hebben een eerste prototype rapportagevorm ontwikkeld dat enthousiast is ontvangen door onze stakeholders. Dit prototype is gebruikt in enkele gesprekken die we hebben gehad met de waterschappen en willen we als basis gebruiken om onze planning-en-control documenten verder te ontwikkelen. We zijn op schema om in Q1 2025 de nieuwe beheerbare rapportagetool operationeel te hebben, wat zal bijdragen aan verbeterde rapportageprocessen en efficiënter beheer.

We hebben de professionalisering van onze werkwijzen en uitstraling rondom evenementen succesvol afgerond. Dit heeft geleid tot een efficiëntere organisatie en een verbeterde presentatie van onze evenementen, wat bijdraagt aan een hogere tevredenheid onder deelnemers en stakeholders. Om onze meerwaarde te bekrachtigen blijven we consistent verhalen ophalen bij onze gebruikers en stimuleren we onze collega's ons daarbij te helpen.

Financiën en (wendbare) organisatie

Financiën en control

De planning & control cyclus is in 2024 conform de richtlijnen uitgevoerd:

- De jaarrekening 2023 is op 22 maart 2024 voorzien van een goedkeurende controleverklaring.
- De geactualiseerde begroting 2024 en de begroting 2025 zijn tijdig voor een zienswijzeprocedure aangeboden aan de waterschappen en op 25 april 2024 door het AB vastgesteld.

Vanaf verslaggevingsjaar 2025 moet het dagelijks bestuur in een onderdeel van de jaarrekening aangeven of de in de jaarrekening opgenomen financiële feiten in overeenstemming met de daarvoor geldende regels tot stand zijn gekomen. Hiermee legt het dagelijks bestuur verantwoording af over de zogenoemde financiële rechtmatigheid. Dit wordt geformaliseerd, in de jaarrekening, in de vorm van een rechtmatigheidsverantwoording. De rechtmatigheidsverantwoording maakt onderdeel uit van de jaarrekeningcontrole van de accountant. De accountant verklaart uitsluitend nog over 'het getrouw beeld' van de jaarrekening, dus inclusief 'het getrouw beeld' van de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur.

Het afgelopen jaar zijn hierover gesprekken gevoerd met de accountant en is er deelgenomen aan de voorbereidende bijeenkomsten gefaciliteerd door de Unie. In de vergadering van het algemeen bestuur van 13 november 2024 zijn de percentages die worden gehanteerd ten aanzien van de rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld. Dit betreft een verantwoordingsgrens van 2% en een rapporteringsgrens van 0,2%.

Nadat de wijzigingen van wet- en regelgeving zijn geformaliseerd en de UvW de modelverordeningen gereed heeft, worden diverse financiële documenten geactualiseerd en voorgelegd ter vaststelling door het algemeen bestuur (planning: vergadering van april 2025).

Informatieveiligheid en privacy

Er heeft groei plaatsgevonden in het team informatieveiligheid en privacy, wat past in de groei in volwassenheid van de organisatie op deze thema's. De bewustwording van de medewerkers neemt toe, met name op gebied van invloeden van buitenaf. Risicogestuurd denken en werken krijgt steeds meer vorm in de organisatie. Daartoe worden (pre-) DPIA/risicosessies gehouden en wordt er gewerkt met risicoacceptatie-overeenkomsten. Verantwoordelijkheid in de lijnorganisatie blijft hierbij een aandachtspunt.

Inkoop en facilitering

Kantoorautomatisering

In 2024 zijn er verdere stappen gezet in de professionalisering van de IT-afdeling en de optimalisatie van onze kantoorautomatisering. Dit zien we terug in de structuur en opbouw van de afdeling, werkprocedures en het realiseren van de veilige werkplek bij hWh. Ook zien we een intensivering van de samenwerking met de programma's en projecten. In 2025 werken wij verder aan de inrichting van het team en de dienstverlening aan de organisatie. De aanbesteding voor kantoorautomatisering is nog in volle gang, met de verwachting dat deze in Q1 van 2025 kan worden gepubliceerd, zodat de definitieve gunning kan plaatsvinden in de zomer.

Informatiemanagement

In 2024 zijn grote stappen gezet in het verbeteren van de informatiehuishouding van hWh. Verwacht wordt begin Q1 2025 de laatste stukken van het analoog archief over te brengen, daarna blijft er alleen nog een stuk over wat op termijn te vernietigen is. In 2024 hebben we de marktverkenning voor een Record Management Systeem (RMS) afgerond. In 2025 zullen we hier verder een vervolg aan geven verder licht de focus voor 2025 op een verbeterde inrichting, governance en adoptie van Teams/SharePoint zodat deze ervoor zorgt dat informatie makkelijker is terug te vinden en het in kaart brengen van de informatiearchitectuur binnen hWh. Uit de toezichthoudersrapportage is gebleken dat er grote stappen zijn gezet in het op orde brengen van de informatiehuishouding van hWh. In 2025 werken we verder aan het verbeteren van de informatiehuishouding, door meer inzicht te krijgen in de informatiestromen.

Facilitair

Januari 2024 heeft er een kleine verbouwing plaatsgevonden op de derde etage. Medio november zijn deze ruimtes door de aannemer gecontroleerd op geluidslekken, welke direct zijn aangepakt en de akoestiek wordt verder verbeterd. De eigenaar van het kantoorgebouw is bezig met een verbouwing van de receptie op de begane grond. Sinds mei 2024 is het reserveringssysteem van de vergaderruimtes aangevuld waarin elke vergaderruimte een reserveringsbeeldscherm heeft.

In het eerst half jaar is er een enquête uitgezet bij gebruikers/gasten van het vergadercentrum. Naar aanleiding van het onderzoek:

- Is er een ruimte beschikbaar gesteld in de Plaza met werkplekken voor waterschappers, deze werd enorm gemist sinds opheffing in coronatijd.
- Eind van de zomer is er samen met een klimaatspecialist een plan gemaakt voor onderzoek naar het klimaat in het vergadercentrum en Plaza. In de eerste week van september zijn luchtmetingen uitgevoerd en op korte termijn verwachten we een nulmeting van de installatie, om te beoordelen/inzichtelijk te krijgen wat de capaciteit van de installatie is en hoe dit aangepakt ofwel verhoogd kan worden.
- Het contact met de leverancier van onze audiovisuele middelen is geïntensiveerd gezien de ontevredenheid van hWh rondom functionaliteit en verstoring. Samen met de leverancier wordt aan een nulmeting gewerkt om voor alle zalen de audiovisuele middelen te testen, doorlopen en beoordelen op functionaliteit. Het doel om het aantal storingen te verlagen en de gebruiksvriendelijkheid te verhogen. Ook onderzoeken we de mogelijkheid om over te stappen naar een andere leverancier.
- In 2025 wordt verder gekeken naar de ontwikkeling van een aantal ruimtes van het vergadercentrum.

Inkoop

Het team Inkoop & Contractmanagement (I&CM) heeft tijdens 2 workshops een bijdrage geleverd aan het opstarten van duurzaam opdrachtgeverschap binnen het Waterschapshuis. Ook zijn er interviews gehouden met een 4-tal bestuurders. Hierna is een rapport met aanbevelingen opgesteld door Significant. Hierin wordt geadviseerd om te beginnen met een formeel bestuurlijk besluit om duurzaam opdrachtgeverschap te integreren en in te stemmen met de duurzaam opdrachtgeverschapstrategie van de waterschappen.

IC&M heeft in 2024 verder gewerkt aan professionaliseren door het implementeren van het handboek, dit leidt tot een uniforme werkwijze.

hWh heeft een actieve rol in de werkgroep Inkoopvoorwaarden. Recent is een Engelstalige versie van de AWBIT opgeleverd. Deze wordt ook gedeeld in de inkoopcommunity. De klachtenregeling staat voor 2025 op de agenda.

Informatieveiligheid & privacy is integraal onderdeel van het werk van inkoop en contractmanagement. Het onderwerp is onder de aandacht bij aanbestedingen en in het contractmanagement. Hiertoe wordt nauw samengewerkt met de CISO en de privacy officer.

Jaarplan 2024

In het jaarplan 2024 zijn diverse thema's en speerpunten benoemd die aansluiten bij de bestuurlijke risicogebieden waar binnen de dagelijkse bedrijfsvoering aan zal worden gewerkt. Ook zijn interne projecten benoemd, die in 2024 extra aandacht krijgen en waarvoor extra middelen nodig zijn. In 2024 is € 250.000 beschikbaar in de begroting voor de interne projecten vanuit de pot 'kwaliteitsborging'. Zo werd er gewerkt aan de thema's 'Veilige werkomgeving', 'Professionele organisatie' en 'Zichtbaarheid'.

Aantal medewerkers en ziekteverzuim

Het aantal medewerkers werkzaam bij hWh bedroeg op 31 december 2024 189 (31 december 2023: 167). Daarnaast faciliteren we een werkplek voor nog eens 12 (31 december 2023: 12) medewerkers vanuit RWS voor onze samenwerkingsprogramma's. hWh heeft op 31 december 2024 65,3 FTE in loondienst (58,4 FTE gemiddeld in geheel 2024).

In aantallen ziet de capaciteit op 31 december 2024 er als volgt uit:

	Stand op 31-12-2024	Stand op 31-12-2023
In loondienst	70	58
Inleen van waterschappen	40	36
Inhuur van de markt	69	63
Stagiair	1	0
Trainees	7	6
Inhuur van de overheid	2	4
Totaal bekostigd door hWh	189	167
Medewerkers RWS	12	12
Totaal gefaciliteerd door hWh	201	179

Het ziekteverzuim bij de medewerkers in loondienst is in 2024 gemiddeld 3,4%. Dit ligt boven de interne streefnorm van maximaal 1,9%, maar dit is een substantiële verbetering ten opzichte van 2023 (8,4%). Het hoge ziekteverzuim wordt met name veroorzaakt door langdurige ziekten (veelal niet werk-gerelateerd).

Wet open overheid (Woo)

De Woo is 1 mei 2022 in werking getreden. Het doel van deze wet is om als overheid opener en toegankelijker te worden door meer overheidsinformatie dan voorheen sneller openbaar te maken en deze ook voor iedereen gemakkelijker toegankelijk te maken. Waterschappen hebben zich via hWh, in samenspraak met de Unie van Waterschappen, verzameld in een project "Wet open overheid" en hebben hier subsidie voor mogen ontvangen. hWh sluit aan bij dit project.

Op grond van artikel 3.5 van de Woo wordt in dit jaarverslag op hoofdlijnen een beschrijving gegeven van de activiteiten die zijn uitgevoerd in 2024 op de thema's actieve en passieve openbaarmaking en verbetering van de informatiehuishouding.

- Actieve openbaarmaking: In de wet wordt een aantal informatiecategorieën gespecificeerd die in ieder geval actief openbaar gemaakt moeten worden. Diverse documenten die hieronder vallen werden door hWh al openbaar gemaakt (denk aan de publicatie van de AB-stukken op de website). Aanvullend hierop heeft hWh de agenda en besluitenlijst openbaar gemaakt. Aanvullend hierop heeft hWh de agenda en besluitenlijst van het DB openbaar gemaakt. Verdere specificatie van de informatiecategorieën wordt in het landelijke project uitgewerkt en hWh zal deze gefaseerde uitwerking en invoering op de voet volgen. hWh heeft zich als openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen geregistreerd bij het Platform Open Overheidsinformatie (tijdelijke werknaam: 'PLOOI') en zal stapsgewijs verder aansluiten op deze digitale infrastructuur die door de minister van BZK in stand wordt gehouden.
- Passieve openbaarmaking: Binnen hWh is een contactpersoon voor de Woo aangewezen om vragen van burgers te beantwoorden over de beschikbaarheid van publieke informatie.
- Informatiehuishouding: hWh sluit aan bij het waterschapsbrede project Implementatie Woo. Binnen de uitvoering van dit project zal met behulp van de Unie van Waterschappen inzichtelijk worden gemaakt wat nodig is om naast de huidige werkwijzen verder te voldoen aan de Woo.

3.3.8. EMU-Saldo

In de paragraaf betreffende het EMU-saldo wordt het EMU-saldo gespecificeerd overeenkomstig de bij ministeriële regeling gestelde regels. In de bijlage is het EMU-saldo berekend op € 187.000.

3.3.9. Wet normering topinkomens

Ingevolge artikel 4.30 van het Waterschapsbesluit wordt in de jaarrekening een paragraaf over topinkomens opgenomen. De wet normering topinkomens (WNT) is met ingang van 2013 van

toepassing en verbiedt organisaties met topfunctionarissen in de (semi)publieke sector beloningen en ontslagvergoedingen overeen te komen hoger dan de geldende WNT-norm. Daarnaast is sprake van een openbaarmakingsverplichting voor alle topfunctionarissen en overige medewerkers die een bezoldiging genieten boven de geldende bezoldigingsnorm. In 2024 voldoet hWh aan de wet normering topinkomens. In hoofdstuk 7.7 is een specificatie opgenomen met betrekking tot de topinkomens.

CONCEPT

4. Programmaverantwoording instandhouding

In hoofdstuk 4 worden de begrotingsprogramma's instandhouding uitgewerkt. Dit betreft de volgende programma's:

- Bestuur en organisatie
- Kennis en verbinden

CONCEPT

4.1. Programma 1 Bestuur en organisatie

Het programma Bestuur en organisatie zet zich in voor een professionele organisatie die goed zichtbaar is voor de waterschappen en die bovendien een veilige werkomgeving biedt voor werknemers. Door onze organisatie goed in te richten en verder door te ontwikkelen, kunnen we optimaal voldoen aan onze opdrachten vanuit de waterschappen.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Bestuur

We hebben onze risicomanagementprocessen verder verbeterd. Eind 2024 is het risicoprofiel geactualiseerd en de risicomatrix geüpdatet. Deze matrix is eind 2024 aangeboden aan het dagelijks Bestuur en wordt in het eerste kwartaal van 2025 bestuurlijk beoordeeld en goedgekeurd.

In 2024 zijn weer de nodige stappen gezet om het informatie- en archiefbeheer van het Waterschapshuis op het door het bestuur gewenste niveau te krijgen. De beoordeling door de archivaris heeft in november plaatsgevonden en zal op de eerst vergadering van 2025 aan het bestuur worden aangeboden.

Veilige werkplek

In het kader van de 'veilige werkplek' werken we bij hWh aan een wendbare organisatie. Dit doen we bijvoorbeeld door een ondersteunende en stimulerende werkomgeving te bieden waarbinnen collega's zich zowel in de diepte als in de breedte kunnen ontwikkelen.

Een van de instrumenten die we hierbij doorontwikkelen is het waarderingshuis. In dit huis wordt helder hoe we de taken en bevoegdheden binnen hWh willen beleggen en creëren we loopbaanpaden.

Met de inrichting van een capaciteitspoule, kunnen we meer gebruik maken van de talenten die we al in huis hebben. We bieden daarmee medewerkers de mogelijkheid om in te stappen op werk, in plaats van het werk aan te reiken. Vanuit de poule wordt ook de HR-functie (welzijn, talentontwikkeling) georganiseerd, daar waar dit nu nog bij de programma- en lijnmanagers is belegd. Om dit proces goed te begeleiden is een talentmanager aan het werk gegaan.

Informatieveiligheid en privacy

Ons doel is om door te groeien van volwassenheidsniveau 3,4 (2023) naar volwassenheidsniveau 4. Op basis van de laatste audit Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) in 2023 nemen we allerlei verbeteracties.

De focus van de verbeteracties ligt op verantwoordelijkheid van de lijn en risicogestuurd denken en werken. Daartoe worden (pre-) DPIA/risicosessies in het werk gehouden en wordt er gewerkt met risicoacceptatie-overeenkomsten. Verantwoordelijkheid in de lijn blijft hierbij een aandachtspunt.

De punten uit de BIO audit zijn verwerkt in het Information Security Management System (ISMS). Daarnaast loopt de bewustwordingscampagne 'Altijd op peil voor een veilige werkomgeving' voor medewerkers. De campagne bestaat onder andere uit peilsessies en nieuwsbrieven. Als onderdeel van de campagne heeft een 'mystery guest' hWh bezocht. Nadat deze onbekende persoon zonder toegangspas de kantoorruimtes wist te betreden en enige tijd op onze drukste verdieping deed alsof hij hier werkte, hebben we deze actie met medewerkers geëvalueerd. Doel: zwakke punten identificeren en bewustwording te creëren over de juiste handelwijze.

Het aantal kleine datalekken is gedurende het jaar steeds verder teruggelopen. De laatste maand zelfs naar 0.

Nieuwe hoofdstructuur

Een belangrijke professionaliseringsslag van onze organisatie is de invoering van een nieuwe hoofdstructuur per 1 januari 2024. Onderdeel hiervan was de invoering van een management team. De afgelopen periode heeft het management team (MT) gewerkt aan hun ontwikkeling als team. Ook zijn de nieuwe structuren, zoals geschetst in fase 1 van het herinrichtingsplan, verwerkt in onze systemen. Denk hierbij aan het administratief verplaatsen van bepaalde 'beheerprojecten' naar het programma Diensten en Beheer. Daarbij zien we het als groot goed dat de OR van hWh steeds meer in positie komt, zodat de medewerkersparticipatie bij de herinrichting goed gewaarborgd is.

Dit jaar is vooral gewerkt aan het neerzetten van een nieuwe hoofdstructuur (herinrichting fase 1). Dit is op een paar restpunten na afgerond. Alle posities zijn ingevuld en benoemd. De organisatie is aangepast op de nieuwe hoofdstructuur. Het laatste kwartaal is gewerkt aan een herinrichtingsplan fase 2 om de programmastructuur aan te passen aan de nieuwe opdrachtgevende organisatie. Dit plan is klaar en gaat nu voor advies naar de OR om in februari 2025 in het dagelijks bestuur te worden goedgekeurd. De geactualiseerde begroting 2025 is al volgens het plan ingedeeld. In de eerste helft van 2025 zal deze nieuwe opzet, na goedkeuring, ook organisatorisch worden geïmplementeerd. Voor zowel de medewerkers als voor de opdrachtgevers is een was-wordt-lijst opgesteld om te zien hoe projecten opnieuw zijn ingedeeld.

Werkprocessen optimaliseren en standaardiseren

Ter ondersteuning van de Wet open overheid (Woo) en op basis van interne evaluaties hebben we de projectdocumentatie herzien en het projectproces verbeterd. De toevoeging van de Project Start-up (PSU) aan het projectproces is een belangrijke verbetering. Ook interne processen, zoals het IDU-proces (instroom- doorstroom- uitstroom van medewerkers) en Hardware Asset Management, zijn verder geoptimaliseerd.

Duurzaam opdrachtgeverschap

Het project duurzaam opdrachtgeverschap is in volle gang. Om de doelen te bepalen zijn er interviews gehouden met bestuurders en collega's. Het rapport met aanbevelingen is zo goed als klaar en zal worden gepresenteerd aan MT, het bestuur en de OGT. Tegelijkertijd werken we aan een uniform inkoop- en aanbestedingsbeleid voor de waterschappen, waarbij duurzaamheid centraal staat. Voor meer focus op subsidies en duurzaam inkopen zijn twee coördinatoren aangetrokken.

Zichtbaarheid

In samenspraak met de waterschappen ontwikkelen we een nieuwe rapportagevorm die beter aansluit bij hun behoeften. Dit ondersteunt niet alleen de besluitvorming, maar vergroot ook de zichtbaarheid en bruikbaarheid voor zowel het bestuur als de organisatie.

4.2. Programma 2 Kennis en verbinden

Het programma Kennis en Verbinden heeft als belangrijk doel om kennis op te doen uit de omgeving (zoals markt, wetenschap en andere sectoren) die bruikbaar is om in te zetten in projecten die hWh voor waterschappen uitvoert. Daarnaast is een doel om de verbinding te leggen en te onderhouden met partijen die relevant zijn voor waterschappen. Tenslotte willen we kwaliteitsborging organiseren en waterschappen faciliteren in de samenwerking.

Maatschappelijk belang

Er speelt op dit moment veel: technologische ontwikkeling bij technologiepartners, vernieuwde wetgeving beïnvloedt wat we kunnen en mogen, concepten rondom data-delen die Europees en landelijk ontwikkeld worden en waar waterschappen op moeten gaan aansluiten. Om de nodige kennis binnen de waterschappen te ontwikkelen en te behouden, is het nodig om de krachten te bundelen. Voor een individueel waterschap is dat niet meer te doen. Daarom ondersteunt het Waterschapshuis de waterschappen hierin als expertisecentrum en verbinder.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Kennis en Verbinden

Om de kracht van samen te benutten, werken we samen met andere organisaties.

- Samenwerking met de Unie rondom AI en slimmer data delen: In de afgelopen periode hebben we intensief samengewerkt met de Unie van Waterschappen op het vlak van thema's zoals AI, digitale transformatie. Ook boden we ondersteuning bij de totstandkoming van beleid op AI; het AI-kompas en data; een datastrategie. Dit levert een basis op voor een handelingskader voor waterschappen.
- Samenwerking met STOWA aan een Europees Waterbalansmodel: Verder hebben we, in samenwerking met STOWA, belangrijke stappen gezet om een positie te verkrijgen in een door de EU gesubsidieerd project: WISE. Dit is gelukt; per 1 januari 2025 start de uitvoering. Het doel van WISE is om belangrijke waterschapsopgaven te ondersteunen met informatie die gebaseerd is op satellietwaarneming. Wij bundelen onze kennis met de kennis van STOWA. Op basis daarvan kunnen waterschappen beter anticiperen op extremere weersomstandigheden.
- Kennis uit de markt benutten: Met een aantal strategische partners hebben we verkend in hoeverre hun ontwikkelingen op technisch vlak (inzet AI, cloudinrichting, dataplatformen) bruikbaar zijn voor projecten die we voor waterschappen uitvoeren. Dit heeft bruikbare input opgeleverd, met name op het vlak van hosting, data-science-oplossingen en data-delen.
- Samenwerking tussen hWh-projecten: Om de samenhang tussen verschillende hWh-projecten te vergroten hebben we stappen gezet om architectuurkaders te concretiseren. Hierbij lag de focus op data-delen. Hoe kan data waarover waterschappen beschikken op een goede manier gedeeld worden met anderen en welke rol ligt daarvoor bij het Waterschapshuis?
- Koersplan: Wij hebben de koerscommissie van hWh gefaciliteerd bij de aanscherping van het vigerende Koersplan. Het Koersplan is het document waarin het algemeen bestuur van hWh als eigenaar bepaalt wie we als organisatie zijn. Hierbij zijn vooral cases aangedragen waarbij het bestuur kon bepalen welke rol zij wensen te vervullen bij de uitvoering van werkzaamheden. Ook is geëvalueerd of de projecten die worden uitgevoerd nog passen binnen de opgaves die vanuit de Unie van Waterschappen zijn neergelegd (o.a. de Vaarkaart). Dit Koersplan is eind augustus opgeleverd.

Vergadercentrum

In ons vergadercentrum in Amersfoort hebben we diverse vergaderruimtes waar waterschappen, eventueel met externe genodigden, bij elkaar komen. Sinds mei 2024 heeft elke vergaderruimte een reserveringsbeeldscherm. Verder heeft begin dit jaar een aanbesteding plaatsgevonden van de diensten van hospitality-medewerkers. Hierbij bleek het mogelijk bestaande medewerkers in te blijven zetten tegen lagere kosten. Uit een tevredenheidsmeting die is uitgevoerd zijn nog verbeterpunten gevonden (met name technische faciliteiten) waar we in komende periode aandacht aan besteden.

Kwaliteit

Dit onderdeel is vooral gericht op de procesoptimalisatie binnen hWh om te bewaken dat we de dingen die we doen, goed doen. Naar aanleiding van projectevaluaties hebben we ons projectenproces vernieuwd. Dit houdt in dat we onze voorstellen voor besluitvorming standaardiseren en dat we onze archiveringswerkzaamheden stroomlijnen. Ook hebben we, op basis van een uitgebreide probleeminventarisatie en -analyse, verbeteringen doorgevoerd in de wijze waarop opdrachtverlening aan hWh tot stand kan komen (Businesscase-proces).

CONCEPT

5. Programmaverantwoording projecten waterschappen

In hoofdstuk 5 worden de begrotingsprogramma's waterschappen uitgewerkt. Dit betreft de volgende programma's:

- Innovatie en transformatie
- Digitale dienstverlening
- Organisatie en samenwerking
- Informatieveiligheid en privacy
- Waterveiligheid
- Watersysteem
- Waterketen
- Diensten en Beheer

CONCEPT

5.1. Programma 3 Innovatie en transformatie

Het programma Innovatie en transformatie helpt de waterschappen om door te groeien naar het waterschap van de toekomst. Om een stimulerende omgeving te creëren voor digitale transformatie, bieden we een inspirerend pakket aan diensten en producten. Zo dragen we bij aan een lerende en wendbare organisaties, met een cultuur van innovatie en samenwerking.

Toen we vijf jaar geleden begonnen met dit programma, richtten we ons op leren, verbinden en innoveren. Zo brachten we de waterschappen op het gebied van digitale transformatie van onbewust onbekwaam naar bewust onbekwaam. Nu verschuift de focus van opleiden en een gezamenlijke taal creëren (bewust onbekwaam), naar het gezamenlijk zoeken en selecteren van kansrijke ontwikkelingen en het creëren van innovatieve leeromgevingen (bewust bekwaam). Vanuit het programma werken we onder andere samen met de waterschappen, de Unie, STOWA en verschillende bedrijven. Zo trekken we samen op rondom thema's als duurzaamheid, AI en scenariodenken.

Maatschappelijk belang

Het getransformeerde waterschap is klaar voor de toekomst

De waterschappen willen hun kerntaken steeds beter en kostenefficiënter uitvoeren en daarnaast bijdragen aan klimaatadaptatie en de energietransitie. Terwijl de uitdagingen en opgaven groeien, leven we gelukkig ook in een tijd die nieuwe oplossingen biedt. Zo gaan de ontwikkelingen op het gebied van datagedreven werken en digitaal gedreven technologieën nu gelukkig razendsnel. Hierdoor kunnen waterschappen slimmer gaan werken en (samen) tot nieuwe oplossingen komen. Maar: veranderen en vernieuwen gaat niet van de ene op de andere dag. Dat vraagt om technische én sociale innovatie. Om anders denken én anders doen. Hun ambitie, om door te groeien tot het digitaal getransformeerde waterschap van de toekomst, hebben de waterschappen, vastgelegd in de Vaarkkaart. Als verbindende kennispartner helpen wij hen graag om met lef, durf en moed mee te groeien naar de wereld van morgen.

Waarop hebben we ons gericht in 2024 en wat zijn hiervan de resultaten?

Leerlijn Digitale Transformatie

Het doel van de leerlijn is om meer bewustwording te creëren rondom digitale transformatie. De leerlijn legt een fundering om met elkaar in gesprek te gaan over de betekenis hiervan en stimuleert het creëren van een gedeeld beeld en gezamenlijke taal. Naast de algemene leerlijn organiseren we ook leerlijnen en sessies op thema's die verbonden zijn met digitale transformatie. In 2024 hebben we acht opleidingen georganiseerd over de digitale transformatie en hebben we voor de waterschappen die deelnemen aan ons programma sessies georganiseerd over scenariodenken, toekomstdenken en digitale ethiek. Ook hebben we de leergang digitale transformatie zodanig doorontwikkeld dat hij aansluit bij de visie en ambitie in de vaarkkaart en strategienota.

DataDrop

DataDrop is een interactieve werkvorm die we ontwikkeld hebben. Aan de hand van actuele casussen van de waterschappen, verkennen deelnemers allerlei aspecten van digitale transformatie. Deelnemers vanuit allerlei rollen kunnen met elkaar in gesprek gaan. Hierdoor kunnen zij inzichten delen, nieuwe perspectieven ontdekken en een gemeenschappelijke taal ontwikkelen.

Big Water Hack, Waterinnovatiefestival & Alice in Waterland

We hebben een Big Water Hack en een Waterinnovatiefestival georganiseerd. In The Big Water Hack hebben 50 deelnemers 24 uur achter elkaar gewerkt aan het creëren van verschillende toekomstscenario's voor waterbeheer. Deze filmpjes zijn doorontwikkeld en ingezet op de themadag 'Alice in Waterland'. Tijdens dit bijzondere evenement doken ruim 100 waterschappers in een wereld van verhalen, verbeelding en leiderschap. Met inspirerende keynotes, interactieve workshops en creatieve sessies verkenden we de 'tussenwereld' van vandaag naar morgen. Zo ontwikkelden we samen de taal die nodig is om in de wereld van morgen te handelen.

[Link naar Het getransformeerde waterschap in 2050](#) & [Link naar Aftermovie Alice in Waterland 5 nov 2024](#)

DEEP community

DEEP is ons traineeship voor data scientists en data engineers. Inmiddels is DEEP als traject afgelopen, maar de community is verankerd en ontwikkelt steeds verder. In april was er een DEEP-dag, waarbij de community besprak welke ideeën kansrijk zijn om verder te ontwikkelen voor de waterschappen. Deze worden opgepakt in het CDO-platform. Op vraag van de waterschappen zijn we een eerste verkenning gestart om een doorstart van DEEP plaats te laten vinden.

Chief Digital Officer (CDO)-platform

Het CDO-platform is een leeromgeving waarin we de CDO'ers en andere (strategische) deelnemers faciliteren in het delen van kennis en best practices rondom de digitale transformatie. CDO-ers zijn binnen de waterschappen actief betrokken bij het coördineren en stimuleren van de transformatie. Als faciliterende organisatie leggen we ook de verbinding tussen het CDO-platform en het i-platform. Het CDO-platform is daarnaast aan de slag om het programmaplan voor innovatie en transformatie vorm te geven en is het platform gestart met portfoliomanagement op kansen die de DEEP-deelnemers voor de sector hebben signaleerd. Het huidige CDO-platform zal in 2025 volgens de afspraken in de strategienota van de waterschappen doorontwikkeld worden als DIT-beraad (Digitale Innovatie en Transformatie beraad).

Digicafé

Samen met het A&O fonds waterschappen hebben we vier Digicafé's georganiseerd. Met de Digicafé's stimuleren we het gesprek tussen organisaties en professionals op het gebied van digitale transformatie en het effect daarvan op de organisatie en medewerkers. Denk hierbij aan medewerkers en managers betrokken bij HR, Leren en Ontwikkelen en Organisatieontwikkeling. De training voor Copilot had meer dan honderd deelnemers en er is al vraag naar meer.

Deep Dives

Om het bewustzijn van hWh-collega's over de digitale transformatie te vergroten, hebben we tijdens een aantal lunchpauzes een Deep Dive georganiseerd. Zo namen we collega's van hWh en STOWA mee in thema's rondom de digitale transformatie, zoals digitale ethiek en AI.

Innovatie

We zijn bij waterschappen langs geweest om bestaande innovaties te belichten. Bijvoorbeeld de Bettyboot van Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, die helpt om de waterkwaliteit in beeld te brengen. Ook organiseerden we een innovatiebijeenkomst over de Digital Twin voor waterschappers met een connectie met innovatie (o.a. DEEP'ers, CDO'ers, innovatoren).

Overige ondersteuning: digital twins en datascience

Digital twins, ofwel digitale tweelingen, zijn virtuele representaties van werkelijke systemen, producten of omgevingen. Vanuit hWh hebben we in 2024 diverse waterschappen ondersteuning geboden bij vraagstukken rondom data science en bij het Digital Twin (TKI) project. Het eindproduct hiervan wordt een digital twin-framework dat als blauwdruk kan dienen voor digital twins voor alle Nederlandse waterschappen.

Ecologische Beoordelingssystemen (EBEO)

De datascientist van het team van I&T is samen met de STOWA aan de slag gegaan om de EBEO-database uit te kunnen vragen via een LLM (Large Language Model). EBEO is een database van de STOWA die inzicht geeft in de ecologische waterkwaliteit. EBEO staat voor Ecologische BEOordeling. De eerste tests met de database zijn veelbelovend en laten veel potentie zien. Onderwijl wordt er verkend of het mogelijk is om ook de grotere databank van de STOWA met alle onderzoeksrapporten uit te lezen via een AI ontwikkelde LLM. Dit zal een doorgang vinden in 2025.

NL-Veranderdetectie

NL-Veranderdetectie, nu nog in de pilotfase, is een tool die, dankzij een slim algoritme, luchtfoto's met elkaar vergelijkt. De tool heeft als doel om de waterschappen snel en goed inzicht te geven in mutaties binnen hun beheergebied. Bijvoorbeeld bij veranderingen in waterlopen en bij overgroei van vegetatie in watergangen. In samenwerking met DEEP-ers en Rijkswaterstaat, hebben we deze pilot in 2024 opgeschaald tot een proof of concept (POC). De resultaten zijn goed. We gaan deze POC

vervolgen, parallel aan het schrijven van een businesscase. Zo onderzoeken we of de tool opschaalbaar is naar een waardevol project voor de sector en of hier genoeg animo voor is.

5.2. Programma 4 Digitale dienstverlening

De dienstverlening naar de inwoners van een waterschap wordt steeds digitaler. Het programma Digitale Dienstverlening bestaat uit dan ook projecten die helpen om die dienstverlening te verbeteren en hierbij steeds te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Het programma Digitale dienstverlening faciliteert de samenwerking tussen de waterschappen om te voldoen aan de centrale en decentrale overheidsafspraken voor de digitale dienstverlening en voert regie op het inkoopproces.

Maatschappelijk belang

De samenleving wordt steeds digitaler. Burgers en bedrijven verwachten dat waterschappen de toegankelijkheid, efficiëntie en transparantie van hun diensten voor burgers optimaliseren. Door digitale oplossingen kunnen burgers sneller en eenvoudiger informatie verkrijgen over waterbeheer, vergunningen aanvragen, klachten indienen en hun betrokkenheid vergroten bij besluitvorming over hun leefomgeving. Dit bevordert betere samenwerking tussen waterschappen en de samenleving bij het aanpakken van uitdagingen zoals klimaatverandering en waterveiligheid.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Wet Open Overheid (Woo)

Door de Woo moet duidelijker worden wat de overheid doet en waarom. Overheidsinformatie is openbaar, behalve als er een reden is waarom dat niet kan. Een belangrijk onderdeel van de Woo is de verplichting tot actieve openbaarmaking van 17 informatiecategorieën door alle bestuursorganen. Alle waterschappen voldoen aan deze verplichting.

Ondertussen zijn de voorbereidingen voor de volgende categorieën ook in volle gang. Samen met de waterschappen hebben we een plan van aanpak voor 2025 gemaakt. Elke maand organiseren we een bijeenkomst met de projectleiders van alle waterschappen bij elkaar. Daarbij delen we kennis over de wet. Ook starten we met een inventarisatie waar elk waterschap op dit staat met betrekking tot de Woo. Dit overzicht zal 1 april 2025 klaar zijn. Verder staat 2025 in het teken van het voldoen aan de 2e tranche, die naar verwachting eind Q4 2025 verplicht wordt.

Single Digital Gateway (SDG)

De Single Digital Gateway (SDG) geeft burgers en bedrijven makkelijk toegang tot digitale overheidsdienstverlening in de Europese Unie. De implementatie van de SDG bestaat uit 3 fases. Annex I draait voor de waterschappen om het informeren in een andere taal over de waterschapsvergunning. Voor Annex II moet het mogelijk gemaakt worden om een waterschapsvergunning online aan te vragen in een andere taal. Annex III brengt de verplichting voor ondersteuning en probleemoplossing.

Annex I is vorig jaar succesvol afgerond. Voor Annex II zijn de waterschappen afhankelijk van het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet). Samen met de andere koepelorganisaties zoeken we naar een oplossing. Hier zetten we in 2025 een eerste stap. Hierbij vertalen we de functionaliteit 'Verken uw idee' naar het Engels. Gebruikers in het buitenland kunnen zo op een laagdrempelige manier hun idee toetsen bij de decentrale overheid.

E-HRM 1.0 (Beheer & Onderhoud – ADP)

Aangezien dit het laatste volledige jaar is dat het contract met ADP loopt en het e-HRM pakket ingezet wordt bij de waterschappen, zijn er geen nieuwe ontwikkelingen actief opgepakt. Afgelopen jaar hebben we ons gericht op een continue beschikbaarheid van de e-HRM applicatie, die aan alle CAO-vereisten voldeed. We hebben nauw samengewerkt met de leverancier om te zorgen dat de conversie naar het nieuwe systeem E-HRM 2.0 goed verloopt.

E-HRM 2.0 (Implementatie - Visma Raet)

HWh draagt, samen met de softwareleverancier, zorg voor de implementatie van een Informatievoorziening voor human resources managementprocessen bij 13 waterschappen en de Unie

van Waterschappen. Het is mogelijk dat andere waterschappen op een later moment nog aansluiten in deze samenwerking. In 2024 waren er veel ontwikkelingen op dit vlak:

- De voorbereiding van de implementatie van 12 waterschappen verliep volgens planning, waardoor de nieuwe informatievoorziening in januari 2025 in gebruik genomen kan worden. De medewerkers zullen begin januari opgeleid worden en de eerste salarissen in 2025 zullen betaald worden door middel van de nieuwe informatievoorziening.
- We hebben gesprekken gevoerd met nog niet aangesloten waterschappen en met aan de waterschappen gelieerde organisaties die geïnteresseerd zijn om aan te sluiten bij de samenwerking e-HRM 2.0. Per 1 januari 2026 sluiten waterschap Rivierenland, waterschap Zuiderzeeland, AQUON en het Noordelijk Belastingkantoor aan. Zij treffen in 2025 voorbereidingen voor de implementatie.
- De twee koploper waterschappen, Drents Overijsselse Delta en Vechtstromen, werken inmiddels een jaar met de nieuwe informatievoorziening.
- Afstemming tussen de deelnemers met betrekking tot de verwachtingen qua samenwerking in de beheerfase, die ingaat na decharge van het project medio 2025, hebben plaats gevonden. Hierop is de begroting en DVO aangepast en afgestemd met de OGT.

Strategische inzet Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden en sindsdien werken de waterschappen met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Vanuit het project strategische inzet Omgevingswet zijn waterschappen geholpen bij het oplossen van diverse kinderziekten die met een dergelijk nieuw systeem voorkomen. Zij willen er onder andere zeker van zijn dat zij vergunningaanvragen op een betrouwbare manier ontvangen.

Om de waterschappen te helpen bij het opbouwen van kennis rondom het DSO, hebben we via een wekelijks vragenuurtje en een minicongres veel kennis gedeeld. Ook hebben we ons gericht op het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van de DSO. Voor de ontwikkeling van het DSO hebben we veel wensen en behoeften van waterschappen geanalyseerd en ingebracht in de landelijke beheerorganisatie, zodat het DSO zich voor de waterschappen op een gunstige manier blijft ontwikkelen.

Digitale toegankelijkheid

Websites en mobiele apps van overheidsinstanties moeten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking. Ook de waterschappen moeten voldoen aan de internationale geldende standaard voor toegankelijkheid.

Om de juiste maatregelen te kunnen nemen, moeten de waterschappen onderzoek doen naar de toegankelijkheid van hun websites en apps. De waterschappen hebben besloten hWh niet in te zetten voor het gezamenlijk aanbesteden van digitale toegankelijkheidsonderzoeken. Dit vanwege de relatief hoge kosten voor een gezamenlijke aanbesteding t.o.v. de verwachte baten.

Overzicht wet- en regelgeving

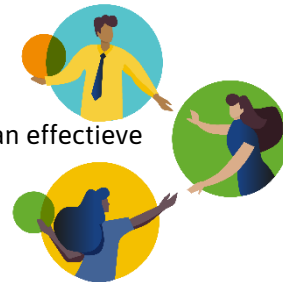
De themagroep Digitale Dienstverlening bij de Unie van Waterschappen bracht in juli een advies uit over ontwikkelingen in het kader van (Europese) wet- en regelgeving op het vlak van dienstverlening. Het UO Digitale Dienstverlening gaf vervolgens groen licht voor het uitvoeren van dit advies.

De waterschappen willen, samen met de Unie van Waterschappen, een strategie ontwikkelen om te blijven voldoen aan wet- en regelgeving. Op advies van de themagroep Digitale Dienstverlening van de Unie van Waterschappen, prioriteren we de acties die nodig zijn om aan de minimale eisen te voldoen. Hiervoor ontwikkelen we een roadmap. We analyseren de samenhang in wet- en regelgevingen. Zo kunnen we in kaart brengen welke impact het implementeren van wet- en regelgeving op de waterschappen heeft.

In 2025 presenteren we de waterschappen een geactualiseerd overzicht van wet- en regelgeving op het gebied van digitale dienstverlening.

5.3. Programma 5 Organisatie en samenwerking

Het programma Organisatie en samenwerking helpt waterschappen bij het opzetten van effectieve onderlinge samenwerkingsverbanden. Samen werken we aan een architectuur voor data en informatievoorziening die doelmatig, modern, robuust en compliant met wet- en regelgeving.

Maatschappelijk belang

De wereld om ons heen verandert in een snel tempo. Dit heeft grote impact op de middelen die we inzetten voor zowel kennis als technologie. Het bijhouden van de benodigde kennis, maar ook het inzetten van technologische middelen vraagt veel van de waterschappen en hun medewerkers. Het programma Organisatie en Samenwerking ondersteunt de waterschappen bij het opbouwen van kennis en het inzetten van de technologische middelen door:

1. Waterschappen onderling dezelfde taal te laten spreken.
2. Het mogelijk te maken dat waterschappen substantiële besparingen kunnen realiseren door gezamenlijke inkoop van middelen.
3. Te borgen dat projecten van het Waterschapshuis binnen de kaders van de referentiearchitectuur (WILMA) vallen.
4. De waterschappen kennis te leveren en de uitwisseling van kennis te faciliteren.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

WILMA

De WILMA staat voor Waterschap Informatie & Logisch Model Architectuur en is de 'referentiearchitectuur van de waterschappen'. Het is een soort 'model'-waterschap waar ieder waterschap uit kan putten en kan toepassen op zijn eigen situatie. De WILMA draagt onder andere bij aan het spreken van een gemeenschappelijke taal en betere besluitvorming. Afgelopen periode is WILMA online is voorzien van een nieuw design. De inhoud vullen we aan met diverse onderwerpen. De architectuurboard, die verantwoordelijk is voor de referentiearchitectuur, doelen stelt en besluiten neemt, is weer op sterkte.

Traineeship architecten

Op verzoek van het i-Platform hebben we een trainingsprogramma ontwikkeld voor het opleiden van architecten uit de waterschappen. Dit programma is gestart in februari 2024. De animo voor deelname is erg groot. In het eerste half jaar van 2025 volgt er een derde leergang. Zo dragen we bij aan een verdere professionalisering van de architectuur bij de waterschappen. Medio 2025 hebben alle waterschappen een of meerdere architecten die het traineeship hebben gevolgd.

Op verzoek van de leden van het I-platform ontwikkelen we ook een leergang voor managers over het werken onder architectuur.

Team architectuur

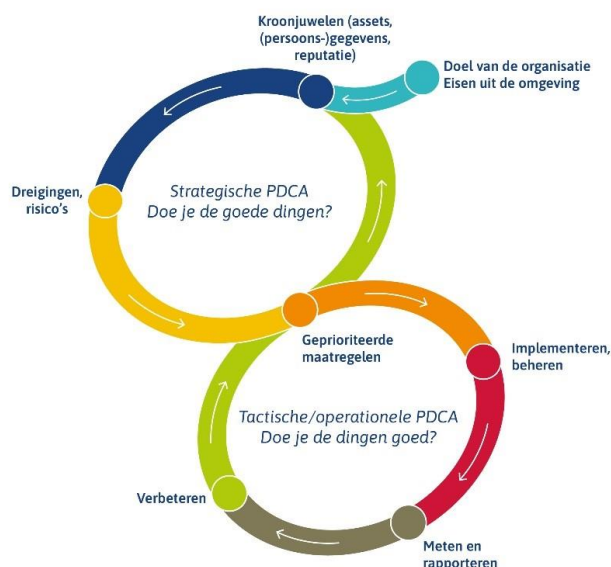
Het team architectuur van hWh levert steeds vaker een bijdrage op het gebied van architectuur in diverse hWh projecten. Bijvoorbeeld voor Slim Watermanagement, een maatregel onder het Deltaplan Zoetwater die de waterschappen en Rijkswaterstaat samen uitvoeren. Ons architectuurteam draagt ook bij aan het WIWB, ofwel: Weer Informatie Waterbeheer. Dit is een informatievoorziening rondom meteorologische en hydrologische data. Verder is ons team betrokken bij de Europese aanbesteding voor een vervanger voor TMX. TMX is een systeem waarmee een aantal waterschappen een deel van hun primaire proces 'Watersysteembeheer' uitvoert. Het gaat hierbij om het meten, regelen en controleren van het peil van het watersysteem. Het TMX Systeem is aan vervanging toe. Een architect uit team architectuur is betrokken bij het aanbestedingsplan.

5.4. Programma 7 Informatieveiligheid en privacy

Het programma Informatieveiligheid en Privacy (IV&P) ondersteunt de waterschappen in de opgave een sector te zijn waar inwoners en bedrijven erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens en belangen in veilige handen zijn. Dat doen we door ondersteuning te bieden bij en producten en diensten te

ontwikkelen die de cyberweerbaarheid en privacybestendigheid van de waterschappen verbeteren. Uitgangspunten daarbij zijn risicogestuurd werken en het doorlopen van de kwaliteitscyclus van plan, do, check en act (PDCA).

Het programma IV&P levert handreikingen en hulp aan de waterschappen bij het bereiken van de sectorale ambitie van volwassenheidsniveau 4. In essentie betekent dit dat waterschappen risicogestuurd werken en de PDCA-cyclus doorlopen. Onderstaand volwassenheidsmodel visualiseert de werking van een organisatie op dat niveau. Dit door IV&P ontwikkelde model is de leidraad deze rapportage over het programma IV&P. Onderstaand model is generiek toepasbaar voor veel aankomende wetgeving, die allemaal risicogestuurd werken als uitgangspunt nemen, en vormt daarmee een goede basis voor de digitale transformatie.

Maatschappelijk belang

Onze geopolitieke omgeving verandert in rap tempo. Tot voor kort ondenkbare scenario's van sabotage van vitale infrastructuur zijn realiteit geworden. Grootschalige uitval van stroomvoorziening of datalijnen veroorzaakt ontwrichting in onze maatschappij. Hiertegen moeten we ons wapenen, zeker als waterschappen die een vitale functie uitvoeren in de Nederlandse samenleving. Waterschappen moeten weerbaar en robuust worden tegen deze dreigingen en veerkrachtig om te herstellen na een grote verstoring. Het realiseren van een weerbare, robuuste en veerkrachtige informatievoorziening is een essentiële randvoorwaarde daarbij. Het programma IV&P ondersteunt waterschappen hierbij.

Context en doelen

Om de waterschappen te helpen context en doelen gestructureerd en in lijn met de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de Europese richtlijn Network and Information Security (NIS2) te beschrijven, heeft het programma IV&P een interactieve methode ontwikkeld die in 2025 in pilot bij de eerste waterschappen zal worden toegepast. Hiermee kunnen de waterschappen scherp formuleren wat de doelen op verschillende niveaus zijn in de organisatie.

Kroonjuwelen

Met behulp van de Cybersecurity Implementatierichtlijn (CSIR) heeft het programma 15 waterschappen geholpen bij het identificeren van de meest essentiële kroonjuwelen. De kroonjuwelen zijn de meest essentiële assets, data en systemen voor het uitoefenen van de taken. Voor de verwerking van persoonsgegevens en andere bedrijfsfuncties is eveneens een werkwijze ontwikkeld waarmee in 2025 de eerste pilots gedaan worden. Hiermee kunnen waterschappen prioriteiten stellen en de middelen inzetten op de meest cruciale zaken bij het realiseren van de doelen en opgaven. De Autoriteit Persoonsgegevens heeft de waterschappen in het sectorbeeld overheid de waterschappen gecompimenteerd met de wijze waarop persoonsgegevens van medewerkers en burgers worden beschermd.

QUOTE

"De CSIR helpt ons waterschap om onze digitale veiligheid te verbeteren door duidelijke stappen en maatregelen te bieden. Dit maakt het makkelijker om risico's te beheersen en zorgt ervoor dat de beveiliging van de technische installaties van bijvoorbeeld onze zuiveringen goed geregeld is. Een belangrijke stap hierbij is het bepalen van hoe kritiek bijvoorbeeld een gemaal of een sluis is. Wat zijn bijvoorbeeld de gevolgen als een gemaal twee weken niet kan worden gebruikt omdat deze gehackt is? Dit hebben we samen met collega's van het programma IV&P in beeld gebracht voor al onze rioolwaterzuiveringsinstallaties, stuwen, gemalen, bruggen, inlaten en sluizen. Collega's uit nagenoeg alle processen hebben hieraan meegewerkt, zodat we de gevolgen goed onderbouwd in beeld hebben kunnen brengen en daarmee hoe kritiek deze assets zijn."

Frenk Jurgen Pistorius (senior adviseur programmeren) en Coen Janse (adviseur beheer)
Waterschap Brabantse Delta

Dreigingen, risico's

Samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Nationaal Cybersecurity Center (NCSC) zijn door het programma IV&P voor de waterschappen en Rijkswaterstaat 11 gevalideerde dreigingen beschreven. Deze zijn gevoed door onder meer de actuele geopolitieke situatie. Hiermee krijgen waterschappen concrete dreigingsscenario's aangereikt om de eigen risicoanalyse mee uit te voeren. De waterschappen zich kunnen hiermee wapenen tegen deze dreigingen. Middels de halfjaarlijkse seminars, georganiseerd door IV&P, worden de waterschappen door actieve workshops en inspirerende sprekers actief gestimuleerd aan de slag te gaan met risicomanagement. Cyberdreigingen worden hiermee concreet en invoelbaar gemaakt, wat leidt tot meer bewustwording en actiebereidheid. Risicomanagement staat hiermee nadrukkelijk op de agenda als randvoorwaarde voor effectieve weerbaarheid en veerkracht.

Geprioriteerde maatregelen

Bij de dreigingen worden maatregelpakketten gedefinieerd op basis van de BIO en de CSIR. Hiermee krijgen waterschappen concreet handelingsperspectief op te implementeren maatregelen om de belangrijkste dreigingen te mitigeren. De Opdrachtgeverstafel (OGT) heeft de CSIR geaccepteerd als implementatierichtlijn voor beveiliging van de procesautomatisering binnen de waterschappen. Waterschappen maken een begin met de implementatie van maatregelen uit de CSIR, ingegeven door het gegroeide bewustzijn van de dreigingen op de primaire processen van de waterschappen. Om weerbaar te zijn tegen de actuele dreigingen verdient dit aanhoudend hoge prioriteit.

Implementeren en beheren

Het Computer Emergency Response Team - Watermanagement (CERT-WM) heeft 498 advisories uitgegeven aan de waterschappen voor actuele dreigingen. Hiermee zijn waterschappen in staat te handelen op basis van reële en actuele dreigingen en tijdig beveiligingslekken te dichten. Het programma IV&P heeft een leverancier geselecteerd voor het bouwen en implementeren van een sectoraal Security Operations Centre (SOC), specifiek voor de primaire taken van de waterschappen. Hiermee worden de netwerken van de waterschappen gemonitord op dreigingen en krijgen waterschappen waarschuwingen bij verdacht dataverkeer, zodat zij maatregelen kunnen treffen om de dreiging af te wenden. Implementatie start begin 2025. Zestien (en één volgt nog later) waterschappen zijn aangesloten op de dienst Opvang cyberincidenten, waardoor zij verzekerd zijn van hulp door een deskundige partij bij ernstige cyberincidenten. 5 organisaties hebben besloten niet deel te nemen. Afgelopen jaar is 5 maal de hulp van deze partij ingeroepen. Bij ruim 15 casuïstieken hebben de waterschappen samen opgetrokken bij het mitigeren van een privacyrisico.

Meten en rapporteren

Voorjaar 2024 heeft het programma IV&P het sectorrapport opgeleverd naar aanleiding van de sectorale volwassenheidsmeting/audit door een onafhankelijke adviseur. IV&P heeft de domeinspecialisten uit de sector bij elkaar gebracht om de rapportage te presenteren en gezamenlijk na te denken over vervolgstappen. IV&P heeft een nieuwe auditaanpak voor de periode 2025-2030 is ontworpen en deze wordt begin 2025 voor besluitvorming aangeboden. Daarnaast hebben alle waterschappen een individueel adviesrapport ontvangen om de informatieveiligheid en bescherming

van persoonsgegevens te laten groeien richting volwassenheidsniveau 4, waarmee zij risicogestuurd werken en hun PDCA doorlopen op de thema's informatieveiligheid en privacy.

Het CERT-WM heeft in 2024 een volwassenheidsmeting ondergaan, waaruit gebleken is dat het CERT-WM voor 85% voldoet aan de eisen voor een volwaardig CERT onder de NIS2. De waterschappen zijn door het programma IV&P ondersteund bij het ondergaan van de verplichte Wet politiegegevens (WPG) audit.

Verbeteren

De domeinspecialisten in de sector (Chief Information Security Officers (CISO's), Functionarissen Gegevensbescherming (FG's), Privacy Officers, Procesautomatiseringsspecialisten) kennen ieder actieve communities (CIW, CPW, FGW, PA Werkgroep) waar zij samenwerken aan het verbeteren van de informatieveiligheid en privacy in de sector. Het programma IV&P ondersteunt deze communities door een faciliterende en aanjagende rol. Vakgenoten weten elkaar te vinden binnen de context van het programma IV&P om samen te werken en elkaar te helpen groeien in volwassenheid. Voor risicomanagement is ook een community in oprichting.

QUOTE

"De meerwaarde van de sectorale samenwerking op het gebied van Privacy, zit hem er voor mij in dat door het delen van kennis en middelen wij beter en sneller op wettelijke ontwikkelingen en actuele uitdagingen als AI kunnen anticiperen en mogelijke privacy risico's, zoals die van datalekken en cyberbedreigingen, tijdig minimaliseren. In een wereld van gedeelde gegevens draagt de samenwerking daarmee ook bij aan het vertrouwen van burgers in ons als individueel waterschap, en in de waterschapsector als geheel'.

Tineke Woltinge (functionaris gegevensbescherming)
Waterschap Vechtstromen

5.5. Programma 8 Waterveiligheid

Het programma Waterveiligheid streeft samen met de waterschappen naar continue inzicht. Doel: een meer efficiënt en effectief beheer van de waterkeringen, een betere ruimtelijke inrichting en betere crisisbestrijding in de ketens. Dit alles tegen lagere kosten, met minder kwetsbaarheid en met een betere informatievoorziening over de actuele situatie en de maatregelen die waterschappen treffen.

Maatschappelijk belang

Vanuit de 3 waterprogramma's van het Waterschapshuis (Programma 8 - waterveiligheid, Programma 9 - Watersysteem en Programma 10 - Waterketen) ondersteunen we huidige werkwijzen van de waterschappen met digitale toepassingen. Daarnaast richten we ons op toekomstgerichte oplossingen. We verdiepen ons in projecten en innovaties vanuit de waterschappen en de markt. Waar wenselijk zetten we deze om in waardevolle projecten voor de sector.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Dashboard Zorgplicht

Dit is een tool waarmee de waterschappen over de staat van de dijk rapporteren aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (IenT). Hiermee voldoen ze aan hun wettelijke zorgplicht. Na de automatisering van dit rapportageproces en het verwerken van de nieuwe richtlijnen die vanuit de Unie van Waterschappen zijn opgesteld, hebben we dit project in mei 2024 afgesloten. De waterschappen zijn tevreden met het eindresultaat en vinden doorontwikkeling en beheer van het opgeleverde product niet noodzakelijk. Het vervolg en de individuele acties liggen bij de waterschappen. Het zorgplichtcoördinatorenoverleg van de Unie van Waterschappen wordt gebruikt om een eventuele actualisatie te doen.

Vangstregistratie muskus- en beverratten V4 (voorheen TrAPP)

Dit betreft de ondersteuning in het voorkomen van dierlijke graverij, door middel van vangstregistratie van muskus- en beverratten. In 2024 hebben we een business case opgesteld en een Proof of Concept gedaan. Een hierop volgend aanbestedingstraject heeft een opdrachtnemer opgeleverd. De applicatie wordt februari 2025 in gebruik genomen. Met de V4 applicatie zorgen we voor een toekomstbestendige applicatie die stabiel draait, waarin nieuwe gebruikerswensen zijn gerealiseerd én waarin nieuwe rapportagetools beschikbaar komen. Ook biedt het gekozen platform de mogelijkheid extra processen te ondersteunen.

Nieuwe initiatieven (ook uit ontwikkelbudget)

- **BOI:** Alle waterschappen gebruiken het BOI instrumentarium om het beoordelings- en ontwerpproces van waterkeringen te ondersteunen. Dit instrumentarium is aan vernieuwing toe. Vanuit hWh volgen we deze ontwikkelingen op de voet om de belangen van de waterschappen hierin te borgen. We stemmen met het Platform waterkeringbeheerders af.
- **HEEL:** Met HEEL werken we aan het versterken en uniformeren van de Systems Engineering (SE) werkwijze binnen de waterschappen. Oftewel: Herleidbaar, Eenduidig en Expliciet samenwerken over de hele Levenscyclus. Door samen op te trekken ontstaat eenheid, versnelling en gezamenlijke kwaliteit. In 2024 kwam de vraag van de waterschappen om het HEEL programma over te nemen van het HWBP. hWh heeft in 2024 de voorbereidingen getroffen, in 2025 gaat dit programma draaien binnen hWh.
- **Herijking DAMO keringen:** Vanuit het Datakwaliteits-onderzoek blijkt dat de waterschappen de huidige aangeboden standaarden gebruiken maar op verschillende wijze interpreteren. Ook wordt in het gebruik duidelijk dat de standaarden niet altijd goed aansluiten op de interne werkprocessen. Omdat zowel de vraag veranderd is én de waterschappen een groei hebben doorgemaakt, is een herijking van het huidige DAMO Keringen noodzakelijk om een stabiele basis te (blijven) vormen. Wachten met het herijken en bij elkaar brengen zorgt ervoor dat waterschappen verder uit de pas gaan lopen met als gevolg dat samen optrekken steeds lastiger zal worden. De voorbereidingen die getroffen zijn in 2024, leiden in 2025 tot uitvoering van dit project.

5.6. Programma 9 Watersysteem

Het programma Watersysteem biedt watersysteembeheerders, hydrologen en ecologen van alle waterschappen tools voor het goed beheer van het watersysteem. Deze tools geven inzicht in de werking van het watersysteem, waardoor doelgericht handelen mogelijk wordt. Het leveren van een actueel en accuraat beeld doen wij ook voor ketenpartners als Rijkswaterstaat, terreinbeheerders, provincies en gemeenten. Doel is om zo goed mogelijk met elkaar samen te kunnen werken.

Maatschappelijk belang

Vanuit de 3 waterprogramma's van het Waterschapshuis (Programma 8 - waterveiligheid, Programma 9 - Watersysteem en Programma 10 - Waterketen) ondersteunen we huidige werkwijzen van de waterschappen met digitale toepassingen. Daarnaast richten we ons op toekomstgerichte oplossingen. We verdiepen ons in projecten en innovaties vanuit de waterschappen en de markt. Waar wenselijk zetten we deze om in waardevolle projecten voor de sector.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Weerinformatie voor Waterbeheerders 2.0 (WIWB, voorheen OOMHD)

De WIWB applicatie sluist meteo- en hydrologische data van verschillende bronnen door naar de beheersystemen van de waterschappen. Hierdoor kunnen de waterschappen grond- en oppervlaktewater beter beheeren. In 2024 is WIWB opnieuw aanbesteed (wordt WIWB 2.0) om een nieuwe schaalbare en toekomst vaste voorziening te worden, die voldoet aan de huidige eisen en wensen. De opdracht voor WIWB 2.0 is gegund aan het consortium van RHDHV, Nelen & Schuurmans en HKV. We realiseren hiermee een betere informatievoorziening voor de waterschappen.

Informatievoorziening Slim Watermanagement

Bij Slim Watermanagement werken waterschappen en Rijkswaterstaat intensief samen aan het verbeteren van het bovenregionaal operationeel waterbeheer. Het doel is om wateroverlast en -tekort zo lang mogelijk uit te stellen en zo mogelijk te voorkomen door vroegtijdig maatregelen te nemen, bijvoorbeeld het verhogen of verlagen van het waterpeil in een boezem.

Het project Datalevering Waterschappen naar Informatievoorziening Slim Watermanagement wil het volgende voor elkaar krijgen: Het (laten) realiseren van een gegevensknooppunt waarmee de waterschappen hun data op uniforme wijze data delen. Ook het aansluiten van de waterschappen op het gegevensknooppunt, zodat de data benodigd voor IV Slim Watermanagement door de waterschappen worden geleverd, maakt onderdeel uit van dit project.

HyDAMO

HyDAMO is een standaard datamodel, ontwikkeld door het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI), voor het modelleren van oppervlaktewatersystemen. HyDAMO heeft als doel om hydrologische data gestandaardiseerd te gebruiken, valideren en uit te wisselen. Hierdoor verbeteren hydrologische modelberekeningen die voor de bedrijfsvoering per waterschap van groot belang zijn. Bijvoorbeeld voor het doorrekenen van de afvoercapaciteit van een peilgebied in geval van extreme regenval.

Momenteel lopen de activiteiten conform planning. We organiseren werkateliers voor HyDAMO, een informatiebijeenkomst over de HyDAMO validatietool en we bepalen een minimale dataset HyDAMO die noodzakelijk is bij uitwisseling. Daarnaast werken we samen met het programma Datastromen aan het valideren van deze dataset (en het rapporteren hierover) via het Gegevensknooppunt Waterschappen.

NHI

Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) is de verzameling van software en data voor het ontwikkelen van grondwater- en oppervlaktewatermodellen voor Nederland op landelijke en

regionale schaal. Het NHI is bedoeld om de kennis van specialisten bij waterbeheerders, instituten en adviesbureaus te bundelen om te komen tot kwalitatief goede instrumenten en data.

De afdeling diensten en beheer heeft in 2024 het NHI aangesloten op de interne bedrijfsvoering. Dat gebeurt door het opstellen van jaarplannen en beheerplannen. De verbetering en versimpeling van het NHI-instrumentarium is gestart. Hiermee ontstaat er meer grip op de inhoud en de tooling. Dat is nodig voor het opstellen van de aanbestedingsstrategie voor 2025 en het inderdaad op de markt zetten van de uit te voeren beheer diensten.

Perceelwijzer

Een aantal waterschappen gebruikt de Perceelwijzer-APP(PW-app) voor het delen van hun water(schaps)gerelateerde informatie met agrariërs en tuinders en die van belang is voor hun bedrijfsvoering. Het is de bedoeling om deze app continue, actueel en relevant te houden/door te ontwikkelen. Naast de App is er ook een web-versie van de Perceelwijzer beschikbaar. Een aantal van de 14 waterschappen hebben aangegeven af te zien van de ingebruikname. In 2025 gaan de overgebleven waterschappen de potentiële doorontwikkeling van het product verkennen.

Viewers en Portalen

Er is een businesscase opgesteld voor het integreren van verschillende viewers en portalen binnen het Waterschapshuis. Er zijn diverse portalen die in de basis soortgelijke informatie ontsluiten en veelal werken vanuit dezelfde datasets. We verwachten dat de waterschappen, hWh en IHW veel (financieel en beheer) voordeel kunnen behalen door diverse portalen met elkaar te integreren. In 2025 gaan de waterschappen met hWh de businesscase verder uitwerken, waarna eventueel een aanbesteding wordt uitgeschreven voor realisatie.

Projectenplatform

Op verzoek van de Unie van Waterschappen en het Platform WaterstaatsWerken (PWW) heeft hWh een businesscase opgesteld voor een projectenplatform waarin de waterschappen een landelijk overzicht presenteren van de (GWW) werken die de komende jaren op de planning staan om uitgevoerd te worden. Dit geeft inzicht in de aard en het totale volume dat de waterschappen verwachten in de markt te zetten en helpt in de afstemming tussen waterschappen en de markt.

5.7. Programma 10 Waterketen

Het programma Waterketen ontwikkelt samen met de waterschappen tools waarmee zij over adequate informatie beschikken over het functioneren van de waterzuiveringen in brede zin. Met deze tools kunnen de waterschappen meten op gezamenlijke KPI's en consistent en beter vergelijkbaar worden in hun interne- en onderlinge uitwisseling van resultaten. Zo dragen zij bij aan een systeem voor processen, beheer en onderhoud en data-uitwisseling voor de hele waterketen.

Maatschappelijk belang

Vanuit de 3 waterprogramma's van het Waterschapshuis (Programma 8 - waterveiligheid, Programma 9 - Watersysteem en Programma 10 - Waterketen) ondersteunen we huidige werkwijzen van de waterschappen met digitale toepassingen. Daarnaast richten we ons op toekomstgerichte oplossingen. We verdiepen ons in projecten en innovaties vanuit de waterschappen en de markt. Waar wenselijk zetten we deze om in waardevolle projecten voor de sector.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Community of Practice (CoP) Afvalwaterprognoses

Waterschappen willen weten hoeveel water er binnenkomt op de zuiveringsinstallaties en van welke kwaliteit dit water is. Deze informatie is onder andere afhankelijk van het aantal aangesloten huishoudens en bedrijven, en van het weer. De CoP Afvalwaterprognoses bestaat uit waterschappers (en gemeenten, marktpartijen en kennisinstituten) die betrokken zijn bij het zuiveringsproces. Doel is van de CoP is meer grip te krijgen op het zuiveringsproces. Dit doen we door de juiste data te verzamelen en slimme prognosetools te ontwikkelen die inzicht verschaffen. Het eerste programma is in 2024 afgerond en als zeer positief geëvalueerd. In 2025 starten we met een tweede programma periode van drie jaar met focus op "inzicht in sturing".

Meetgegevens Decentrale Sanitaire Systemen (DSS)

Het DSS project is gericht op het verzamelen van betrouwbare en uniforme data over de werking van decentrale afvalwatersystemen in de praktijk. Bij decentrale systemen kun je bijvoorbeeld denken aan een helofytenfilter dat wordt ingezet om het water van een boerderij of wijk schoon te maken. Dit is belangrijk voor de waterschappen omdat inzicht in de kwaliteit van het water dat geloosd wordt op het oppervlaktewater van invloed is op de waterkwaliteit. De waterschappen geven aan dat dit project wel belangrijk is maar niet de prioriteit heeft. Daarom stopt dit project eind 2024.

Business Case O-info

O-info wordt een tool die de waterschappen inzicht geeft in de onderhoudsgegevens en het technisch functioneren van hun eigen én elkaars assets. Doel: optimalisatie van het onderhoud van assets. In 2024 is de businesscase opgeleverd, in 2025 gaan we starten met het project O-info en zetten we de eerste stappen in de verzameling en uitwisseling van onderhoudsgegevens tussen waterschappen.

Doorontwikkeling Z-info

Z-info is sinds 2012 het landelijk systeem voor alle zuiveringsinformatie. Het ondersteunt de waterschappen bij het beheer van afvalwaterzuiveringsprocessen en zorgt voor een uniforme standaard voor meetgegevens en rapportages. Het waterschapshuis verzorgt het centrale beheer en het contractmanagement, en regisseert de doorontwikkeling van de functionaliteit. In 2024 is er voor de doorontwikkeling van Z-info gewerkt aan een Proof of concept PowerBI en de inzet van het Gegevensknooppunt Waterschappen (GKW).

Professioneel afvalwatertransport (PAT)

In dit programma richten we ons samen met STOWA, RIONED en Deltares op de ontwikkeling van tools die bijdragen aan professioneel afvalwatertransport, het beheer en verder ontwikkelen van tools en het faciliteren van data op orde in de waterketen. 2024 hebben we de afstemming met de verschillende partijen afgerond en hebben we budgetten vrijgemaakt. Dit project start in 2025.

5.8. Programma 11 Diensten en beheer

Binnen de afdeling Diensten en beheer centraliseren we bestaande diensten en beheeractiviteiten en nemen we projectresultaten in beheer. Vanuit onze kennis en expertise richten we ons op het bieden van service, de continuering en de doorontwikkeling van de informatievoorziening en het ondersteunen van de waterschappen.

In 2024 legden we het fundament voor deze nieuwe afdeling. Daarbij hebben we onder andere kwaliteitstandaarden en een procedure voor inbeheername ontwikkeld. Ook kregen we inzicht in de middelen, de rollen en de capaciteit die nodig zijn voor de uitvoering van het beheer.

Voor 2024 hebben we ervoor gekozen om de Diensten en Beheer-activiteiten alvast administratief in één begrotingsprogramma (programma 11) onder te brengen. Zo maken we voor de waterschappen inzichtelijk welke activiteiten onder Diensten en Beheer gaan vallen en wat dit financieel betekent. Maar qua verantwoordelijkheid vielen deze activiteiten nog onder de bestaande programma's en de daaraan verbonden UO's. In 2025 wordt dit anders, en zullen deze activiteiten daadwerkelijk onder de verantwoordelijkheid van de afdeling Diensten en beheer gaan vallen. *Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?*

Maatschappelijk belang

De wereld om ons heen verandert in een snel tempo. Dit heeft grote impact op de middelen die we inzetten voor zowel kennis als technologie. De behoefte aan informatievoorziening wordt daarmee groter en blijvend. Waterschappen hebben het Waterschapshuis daarom gevraagd hen daarin niet alleen middels projectmatige activiteiten te ondersteunen, maar ook met structurele activiteiten waar langdurige afspraken over zijn gemaakt. Oftewel: het organiseren van diensten en beheeractiviteiten. Door deze langdurige afspraken kunnen wij structurele bemensing organiseren en expertise opbouwen ten behoeve van de gehele waterschapsector. Door waterschappen te ondersteunen bij het aanbieden van de benodigde informatievoorziening, het opbouwen van kennis en het inzetten van de technologische middelen worden zij ontzorgd, waardoor zij beter in staat zijn te anticiperen op de nieuwe uitdagingen. Hierbij verlagen we de ICT-kosten, verhogen we de kwaliteit, verminderen we de kwetsbaarheid van de waterschaporganisaties en stellen en houden we de schaarse capaciteit onderling beschikbaar

Software reseller

Inmiddels is de onboarding van de software reseller nagenoeg afgerond. De software reseller is een partij die we hebben gecontracteerd, zodat de waterschappen hun standaard software hier kunnen bestellen, in plaats van te hoeven aanbesteden. Dit verkleint de inspanningen van het inkoopproces en levert kostenbesparingen op. Met de waterschappen is een top 10 van softwarebedrijven opgesteld waar we sectorale afspraken mee willen maken. De eerste winst van het gezamenlijk optrekken is inmiddels behaald, want met de eerste leveranciers hebben we gunstigere afspraken gemaakt. Dit levert voor de deelnemende waterschappen een besparing op van totaal ruim € 150.000.

Er zijn diverse werkgroepen gestart die per top-10-leverancier een strategie uitwerken om te komen tot goede juridische en commerciële afspraken voor de gehele sector.

Softwarecatalogus

Op de WILMA Softwarecatalogus (WSWC) staat het softwareaanbod van leveranciers voor de waterschappen en hoe de waterschappen deze gebruiken. Leveranciers geven per softwareproduct onder andere aan wat de globale functionaliteit is, welke pakketversies er zijn en wat voor technologie het betreft.

De huidige WILMA Softwarecatalogus hebben we op 31 december 2024 ontmanteld. Ook maakten we een Proof of Concept voor een potentiële vervanger van de huidige WSWC productierijp. Deze versie blijft komend jaar in beheer bij het Waterschapshuis. De meerwaarde van de WSWC voor de

waterschappen staat nog ter discussie. In 2025 wordt de implementatie en het beheer verder uitgevoerd en ingericht.

Oracle

Ook in 2024 hebben we kennisdagen georganiseerd voor de Oracle Database Administrators van de waterschappen. Tijdens deze dagen bespraken we nieuwe ontwikkelingen, nieuwe features en informatieveiligheid en privacy. De kennisdagen werden als altijd goed bezocht.

De nieuwe ronde voor de jaarlijkse Oracle audit is opgestart en is zoals gebruikelijk voorafgegaan door een kennissessie. Aandachtspunten worden opnieuw besproken met de waterschappen. Tijdens de audit zoomen we in op opties die niet gebruikt worden, waarmee waterschappen in staat worden gesteld optimaal gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden die het contract biedt.

Kenniscentrum

Het Kenniscentrum ondersteunt waterschappen bij de implementatie van Microsoft-producten. Hierbij focussen we op Moderne Werkplek (een veilige omgeving waarin werknemers digitaal met elkaar kunnen samenwerken), Azure Cloud (een cloud met meerlaagse beveiliging), Power Platform (bestaande uit 5 Microsoft tools, waaronder de AI-tool Copilot en de Business Intelligence Tool Power BI) en Copilot (een AI-assistent die behulpzaam is in allerlei werktaken).

Voor de nieuwe Microsoft-overeenkomst, die op 1 april 2025 ingaat, hebben we een wegwijzer opgesteld. Deze helpt de waterschappen inzicht te krijgen in hun huidige Microsoft-omgeving. Zo kunnen ze in een roadmap bepalen waar ze de komende jaren aan willen gaan werken om tot het juiste niveau te komen. Daarnaast vragen we hen input te leveren voor onderdelen die tenminste opgenomen moeten worden in het nieuwe Framework (platform).

Vanuit het Kenniscentrum hebben we in samenwerking met Microsoft en de waterschappen belangrijke documenten zoals diverse blauwdrukken, architectuur en governance-documenten opgesteld. Doel: waterschappen helpen om de basis op orde te krijgen. Deze documenten worden regelmatig bijgewerkt om zo aan te blijven sluiten bij de actuele situatie.

Het Kenniscentrum heeft roadshows georganiseerd waarbij we regionaal met waterschappen hebben ingezoomd op de activiteiten van het Kenniscentrum. De besproken onderwerpen worden zoveel als mogelijk verwerkt in het jaarplan 2025 van het Kenniscentrum.

Continuïteit TMX

Na het faillissement van Kuipers Electronic Systems is, op verzoek van de 9 waterschappen die gebruik maakten van zowel TMX Hoofdpst (software) als TMX Onderstations (hardware) van Kuipers (TMX), het intellectueel eigendom van deze middelen door hWh namens deze 9 waterschappen aangekocht. Ook is een team van Kuipers in dienst gekomen van hWh. Dit team werkt aan het borgen van de continuïteit van TMX. De borging houdt vooral in dat kritische bugs worden opgelost en security updates worden doorgevoerd. We hebben veel werk verzet en het blijft lukken om de waterschappen te ondersteunen in het primaire proces voor met name watersysteem. De verstoringen die zich hebben voorgedaan zijn opgelost, echter inmiddels is gebleken dat de TMX Hoofdpst echt aan het einde van de levensduur is en dat zo spoedig mogelijke vervanging noodzakelijk is. Nieuwe ontwikkelingen en uitbreiding van de functionaliteit zijn niet mogelijk. Er is een Europese aanbesteding voor de vervanging gestart.

Strategische inzet Omgevingswet

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ondersteunt de uitvoering van de Omgevingswet. Het bestaat uit lokale systemen van overheden en de onderdelen van de landelijke voorziening (DSO-LV), zoals het Omgevingsloket. De Unie van Waterschappen ondersteunt de waterschappen bij de implementatie van de Omgevingswet en de ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Vanuit de strategische inzet Omgevingswet zijn waterschappen geholpen bij het oplossen van diverse kinderziekten die met een dergelijk nieuw systeem voorkomen, zoals het betrouwbaar kunnen ontvangen van vergunningaanvragen. Ook zijn er veel activiteiten georganiseerd voor het opbouwen

en delen van kennis over het DSO, zoals een wekelijks vragen uur, een minicongres, het verbeteren van de gebruiksvriendelijkheid van vragenbomen en het toepassen van geo-informatie. Voor de ontwikkeling van het DSO zijn veel wensen en behoeften van waterschappen geanalyseerd en ingebracht in de landelijke beheerorganisatie, zodat het DSO zich voor de waterschappen op een gunstige manier blijft ontwikkelen.

CERT-WM

Het CERT-Watermanagement (CERT-WM) adviseert en informeert de waterschappen over actuele dreigingen op het gebied van ICT-beveiliging en geeft daarbij advies, coördineert en ondersteunt. Dit helpt de waterschappen om de informatiebeveiliging op orde te krijgen en te houden. Het CERT-WM is gehuisvest bij het Security Operations Center van Rijkswaterstaat. Dit is een nauwe samenwerking tussen de medewerkers van CERT-WM en de cyber-experts van RWS, waardoor er een goed overzicht is in de digitale dreigingen in de watersector. Deze samenwerking is geformaliseerd in een samenwerkingsovereenkomst met RWS.

Het CERT-WM heeft afgelopen jaar 498 beveiligingsadviezen (adviesjes) uitgegeven afgegeven aan de waterschappen voor bij actuele dreigingen. Hiermee waren waterschappen in staat te handelen op basis van deze reële en actuele dreigingen en konden zij tijdig beveiligingslekken dichten.

Binnen CERT-WM is een audit geweest in juli 2024 waarbij getoetst is of zij voldoen aan het juiste volwassenheidsniveau (namelijk het SIM 3 niveau 'Intermediate'). Dit niveau is voor alle aangewezen CERT's in Nederland verplicht gesteld vanuit de Europese NIS2-richtlijnen. De NIS2 is sinds 2023 van kracht en wordt momenteel omgezet in Nederlandse wetgeving. Het doel van NIS2 is een verbeterde digitale en economische weerbaarheid van Europese lidstaten. Uit de audit blijkt dat CERT-WM voor 82% voldoet aan deze benchmark. Overall conclusie is dat CERT-WM een technisch-inhoudelijk uitstekend team is, met veel kennis van zaken ten aanzien van de specifieke cyber security problematiek in de watermanagement sector, maar dat ook enkele verbeteringen nodig zijn. Zo geeft men aan dat de bemensing onvoldoende is, waardoor CERT-WM kwetsbaar is. Ook de organisatorische verankering van CERT-WM moet sterk verbeterd worden. In 2025 zal hiervoor een plan worden gepresenteerd aan de waterschappen.

Het CERT-WM is sinds november 2024 geaccrediteerd door het Europese Samenwerkingsverband voor aangewezen CERT's.

Opvang Cyberincidenten

16 (1 volgt nog later) van de 21 waterschappen zijn aangesloten op de dienst Opvang Cyberincidenten, waarmee zij verzekerd zijn van hulp door een deskundige partij bij ernstige cyberincidenten. Het CERT-WM heeft in deze dienst een coördinerende rol. Afgelopen jaar is vijfmaal de hulp van deze partij ingeroepen.

Vangstregistratie 3

Vangstregistratie is een app die de waterschappen gebruiken om de vangst van muskusratten te registreren en te analyseren. V3 houden we in afwachting van de nieuwe versie (V4) nog in de lucht. We verrichten ook nog minimaal onderhoud, zodat de applicatie voldoet aan informatieveiligheidseisen en hij ondersteund wordt.

Beheer en onderhoud NHI-instrumentarium

Om het NHI-instrumentarium onderdeel te maken van de afdeling beheer en onderhoud, stellen we jaarplannen en beheerplannen. We hebben gewerkt aan het NHI-instrumentarium om het te verbeteren en versimpelen. Ook is de aanbestedingsstrategie in 2024 afgerond voor nieuwe contractpartners. De daadwerkelijke aanbesteding gaat in 2025 plaats vinden. We hebben de software voor grondwaterdata en tooling laten toetsen op kwaliteit. Verder hebben we onderzocht op welke manier we de community kunnen ondersteunen

Digitale Watertoets (Het Wateradvies)

Er vindt een migratie plaats van de huidige (maatwerk) software naar een bestaand product van dezelfde leverancier. De functionaliteit blijft in de basis ongewijzigd. Met het nieuwe product hebben

waterschappers wel meer functies tot hun beschikking om zelf aanpassingen doen. Ook heeft er een naamswijziging plaatsgevonden van De Digitale Watertoets” naar ‘Het Wateradvies’.

SATDATA 3.0

Het inwinnen van verdampings-data is sinds 2019 zonder noemenswaardige storingen in productie, de dienst wordt overgezet naar Beheer en is eind vorig jaar met een jaar verlengd. We hebben waterschappen bezocht, die aangegeven hebben tevreden zijn over de data en de levering. In 2025 wordt een mini-businesscase uitgevoerd om het vervolg te bepalen.

Perceelwijzer app

De waterschappen gebruiken de Perceelwijzer-APP (PW-app) momenteel voor het delen van hun water(schaps)gerelateerde informatie met agrariërs en tuinders. Dit is in het belang voor de bedrijfsvoering van de agrariërs en tuinders. Het is de bedoeling om deze app continue, actueel en relevant te houden/door te ontwikkelen. Naast de app is er ook een webversie van de Perceelwijzer beschikbaar. In 2025 zetten we deze dienstverlening voort en bepalen de waterschappen of dit na 2025 ook nog zo zal zijn.

Z-info

Het reguliere beheer- en onderhoud van Z-info loopt conform planning en afspraken. Release 2.5.1 hebben we in december 2024 succesvol uitgerold. Er wordt momenteel toegewerkt naar de volgende release in juni 2025. In de tussen liggende periode worden indien nodig maandelijkse (fix) releases uitgebracht om kleine verbeteringen en aanpassingen snel voor de gebruikers te kunnen doorvoeren. Naast het reguliere beheer- en onderhoud van Z-info, zal 2025 (net als in 2024) ook gebruikt worden voor de nodige voorbereidingen voor verdere grootschalige doorontwikkeling (project)de jaren daaropvolgend.

Gemeenschappelijke P&ID

De Toolbox P&ID's is in gebruik door verschillende waterschappen en leveranciers in de beheer- en onderhoudsfase. Eén van de restpunten van het project is het centraal ontsluiten van de toolbox.

Tooling SE

In de afgelopen jaren hebben we templates voor SE-Tooling laten ontwikkelen en een gebruikersoverleg hiervoor georganiseerd. Daar is kennis gedeeld. Daarnaast hebben we de Waterschappen ondersteund in het gebruik van versies 5 en 6 van de onderliggende software (Relatics). Dit project stopt na 2024.

Gegevensknooppunt (GkW)

Het Gegevensknooppunt Waterschappen (GkW) is de centrale digitale plek waar de waterschappen wekelijks de data over hun watersysteem aanleveren, bijvoorbeeld over hun waterlopen en kunstwerken. Het GkW controleert automatisch of de aangeleverde data consistent en volledig is en vertaalt de data naar één landelijk geharmoniseerd beeld. Vanuit het GkW wordt de actuele dataset in verschillende formaten beschikbaar gemaakt voor gebruik in PDOK (Kadaster), GWSW (Rioned) en voor INSPIRE (EU). Deze data is voor iedereen beschikbaar en kent een groot aantal gebruikers, zowel publiek als privaat in alle denkbare sectoren. Hiermee dragen de waterschappen bij aan oplossingen voor de grote maatschappelijke en economische opgaven.

Record gegevensverwerking

Elk waterschap levert wekelijks haar hele bestand aan het GkW, zodat de gepubliceerde data zo actueel mogelijk is. De hoeveelheid gedeelde data neemt voortdurend toe. Dit jaar verwerkten wij voor het eerst meer dan 10 miljoen records per week.

Laagste foutenpercentage ooit

Voortdurend verbeteren wij de betrouwbaarheid en efficiëntie in de keten van waterschap naar de verschillende publicatieplatforms. Ook in 2024 hebben we, in samenwerking met de waterschappen, in de zomerrelease van het Gegevensknooppunt een tiental verbeteringen aangebracht waardoor het GkW nog beter aansluit op de behoeften van de waterschappen én van de publicatieplatforms die zich ook voortdurend doorontwikkelen. Dankzij de technische controles in het GkW en de daarop

gebaseerde kwaliteitsrapportages, is de datakwaliteit van de waterschappen in twee jaar radicaal verbeterd. Dit jaar is het foutenpercentage voor het eerst minder dan 1%.

DAMO

DAMO-Logisch (DAMO betekent 'Data Afspraken Modelmatig Ondersteund') is een set met afspraken over verbijzonderingen van de Aquo-standaard die door alle waterschappen wordt toegepast om samen een landsdekkend beeld te kunnen leveren. DAMO-fysiek is een applicatie die vanuit het Programma aan 14 waterschappen beschikbaar wordt gesteld voor gebruik als kernregistratie. DAMO-Logisch wordt voortdurend doorontwikkeld vanuit gebruikersgroepen waarin alle waterschappen vertegenwoordigd zijn. De vernieuwingen die in die groepen worden besloten leiden vanzelfsprekend ook tot wijzigingen in DAMO-fysiek.

Nieuwe versie DAMO

In de nieuwste versie van DAMO (DAMO 2.4) zijn wijzigingsvoorstellen van de waterschappen doorgevoerd. Hiermee zijn we weer een stap verder in de toepasbaarheid van de data die wij delen.

Vernieuwing van het DAMO Objectenhandboek

Tot nu toe stonden de afspraken over de gemeenschappelijke taal alleen in een 'papieren' Objectenhandboek. Het Programma Datastromen heeft een ontwikkeling ingezet waardoor deze 'handleiding' automatisch wordt gegenereerd en digitaal beschikbaar is. Bij deze ontwikkeling hoort ook dat wij gebruik gaan maken van 'Linked Data'. Hiermee kunnen we ons Objectenhandboek ook automatisch koppelen aan andere handboeken, bijvoorbeeld die van de door ons gebruikte AQUO- en IMWA-standaarden.

Symposium 'Datastromen 10 jaar'

Op 8 mei organiseerden wij het symposium 'Datastromen 10 jaar'. Datastromen is het hWh-programma waar GkW en DAMO voorheen onder vielen. Nu beide systemen hun meerwaarde al tien jaar bewijzen, was dit een mooie gelegenheid om externe gebruikers aan het woord te laten over het belang van 'data delen'. Sprekers kwamen onder andere van Gasunie, Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (LNV), het Kadaster en Mourik Infra. Deze sprekers benadrukten hoe belangrijk het voor hun werk is dat de data-schatten van de waterschappen beschikbaar zijn. Hierbij werd ook duidelijk dat de data van de waterschappen in brede zin een belangrijke rol speelt bij de aanpak van verschillende maatschappelijke opgaven zoals de energietransitie, klimaatadaptatie, stikstof en PFAS.

Tenslotte zijn we erg trots op de award die we ontvingen van FDS. FDS, ofwel het Federatieve Datastelsel is een component in de InterBestuurlijke DataStrategie (IBDS) die beoogt de beschikbaarheid en uitwisseling van data makkelijker te maken. Op 11 december 2024 ontving Datastromen de FDS-award van het Ministerie van Binnenlandse Zaken als blijk van waardering voor de bijzondere en vooral federatieve inzet van de waterschappen en Het Waterschapshuis ten dienste van datadelend Nederland.

6. Programmaverantwoording projecten met derden

In deel 3 worden de begrotingsprogramma's derden en kassiersfunctie uitgewerkt. Dit betreft de programma's Basisdata en SAW@ en het programma IHW en de kassiersfunctie. De opdrachtgevers van de projecten (waterschappen en derden) organiseren zich per project in samengesteld UO. De opdracht van de waterschappen aan hWh beperkt zich tot facilitering. De bestuurlijke aansturing ligt niet bij het bestuur van hWh.

CONCEPT

6.1. Programma 12 SAW@

SaW@ staat voor Samenwerkende Waterbeheerders. Binnen dit programma zetten 11 waterschappen en Rijkswaterstaat zich in voor een betere samenwerking rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). Centraal instrument binnen deze samenwerking is een VTH-applicatie, een applicatie voor gezamenlijke informatievoorziening rondom Vergunningverlening, Toezichthouden en Handhaving. We werken nauw samen aan het inrichten van dit instrument. Ook aan de mobiele variant ervan: de Powermobiel app. Alle SaW@-deelnemers gebruiken de VTH-applicatie op dezelfde manier en zodanig dat de datakwaliteit voldoet aan de uniforme eisen voor het delen van data met andere overheden.

Binnen het programma SaW@ spenderen we 80 procent van de tijd aan het beheer en onderhoud van het zaakstelsel (de informatievoorziening). De overige 20 procent van het programma werken we aan de doorontwikkeling ervan. Speerpunten voor dit jaar zijn de aanbesteding voor een nieuwe VTH-applicatie, het verbeteren nieuwe releases, de Omgevingswet/Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het verbeteren van de processen rondom calamiteiten.

Maatschappelijk belang

Deze applicatie ondersteunt het toezicht door processen efficiënter en inzichtelijker te maken. Dit draagt bij aan een betere naleving en hogere kwaliteit van het toezicht. Dit helpt bij het waarborgen van veilige dijken, het handhaven van een goede waterkwaliteit en het efficiënt beheren van de watervoorraad.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Aanbesteding nieuwe VTH-applicatie

Het contract met de leverancier van onze huidige VTH-applicatie, loopt tot uiterlijk 21 oktober 2027. Daarom zijn we in opdracht van de SaW@-stuurgroep in december 2023 gestart met het inrichten van een aanbestedingsproject. Omdat de penvoering voor de aanbesteding komt te liggen bij Rijkswaterstaat, zal de aanbesteding verlopen volgens de door Rijkswaterstaat gehanteerde aanbestedings- en toetsingsprocedures.

Het marktonderzoek is begin februari 2024 gestart. Dit marktonderzoek bestond uit een schriftelijke marktverkenning, gevolgd door een nadere leveranciersconsultatie. Het marktonderzoeksteam bestond uit vergunningverleners, handhavers, functioneel beheerders, architecten, applicatiemanagers, service level managers en inkopers van deelnemende waterschappen, RWS en het Waterschapshuis. Zo was alle benodigde kennis en expertise vertegenwoordigd.

Het marktonderzoek is eind juni 2024 afgerond. De opgehaalde input hebben we gebruikt voor het opstellen van het PvE (Programma van Eisen) en het Inkoopplan. Bij het opstellen van het PvE zijn, naast de daarvoor ingestelde werkgroep PvE, ook vijftig key users en alle centrale en lokale functioneel beheerders PowerBrowser van de deelnemers aan SaW@ betrokken.

Op 29 januari 2025 buigt de Tenderboard van Rijkswaterstaat zich over het Inkoopplan. De Tenderboard toetst kwaliteit, rechtmatigheid en transparantie van de aanbestedingsprocedure. Na verwerking van de door de Tenderboard gegeven adviezen is het de bedoeling de aanbesteding eind februari 2025 te publiceren en deze eind augustus 2025 af te ronden. Ervan uit gaande dat het verloop van de aanbesteding volgens plan verloopt, heeft SaW@ dan uiterlijk tot 21 oktober 2027 de tijd om de implementatie van en de overgang naar de opnieuw ingekochte VTH-applicatie te realiseren en de juiste organisatie daarvoor in te richten, dan wel voor te bereiden.

Releaseproces

De leverancier van onze huidige VTH-applicatie brengt dit jaar niet twee, maar drie releases uit en vanaf 2025 jaarlijks vier. Doordat de releases kleiner zijn, kunnen we sneller inspelen op ontwikkelingen. Omdat de deelnemende organisaties het testproces nu vaker moeten doorlopen, hebben we een werkwijze ontwikkeld om testbevindingen slimmer, sneller en beter te verwerken. In 2025 doen we de eerste tests met geautomatiseerd testen.

Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Ook SaW@ is aan het werk met de Omgevingswet en met het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De DSO is een digitaal stelsel om documenten en gegevens uit te wisselen, bijvoorbeeld met het landelijke Omgevingsloket. In het eerste kwartaal zijn door DSO en de leverancier van Powerbrowser aanpassingen gedaan, omdat niet alle vergunningaanvragen niet op de juiste manier ingelezen konden worden door de Rijkswaterstaat en de waterschappen. De aanpassingen zijn door DSO al snel opgepakt en doorgevoerd. Het DSO kampt met enige regelmaat met storingen waarbij aanvragen soms niet ontvangen worden. De ontwikkelaars van DSO werken aan een manier om deze aanvragen sneller inzichtelijk te krijgen en binnen te halen voor verder behandeling.

Incidentmeldingen adequaat oppakken

Vorig jaar hadden we een aantal incidentmeldingen met hoge prioriteit (prio 1). Dat betekent dat de applicatie geheel niet werkt of basisfunctionaliteiten niet kan leveren. Na elke incidentmelding (prio 1) doen we onderzoek naar de oorzaak van het incident en naar manieren om deze verstoring in de toekomst te voorkomen (Lessons Learned).

Penetratietest

In het eerste kwartaal van dit jaar is een penetratietest uitgevoerd op de VTH applicatie. Deze test is uitgevoerd om kwetsbaarheden en risico's te identificeren. De kwetsbaarheden met hoog risico zijn opgelost. Om de kwetsbaarheid van de applicatie en de weerbaarheid van de SaW@ organisatie continue te vergroten wordt deze test periodiek uitgevoerd.

6.2. Programma 13 Basisdata

Binnen dit programma brengen we Nederland in kaart vanuit de lucht. Dit doen we met twee producten:

- Beeldmateriaal (BM): luchtfoto's
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN): hoogtedata

Onze deelnemers zijn waterschappen en andere (overheids)organisaties. Zij financieren de producten voor eigen gebruik, maar maken deze ook openbaar toegankelijk. Hierdoor kunnen bijvoorbeeld ook ingenieursbureaus en onderzoekers er gebruik van maken. Dat is waardevol, want zij ontwikkelen innovatieve tools en andere toepassingen waar de deelnemers in hun werk van profiteren. Denk aan tools voor het kunnen bepalen van energielabels voor gebouwen, het genereren van 3D-gebouwen of het bepalen van wateroverlast bij extreme buien.

De ambitie van de het programma Basisdata is het realiseren van goede, betrouwbare en financieel aantrekkelijke dataproducten voor de deelnemers. Daarnaast willen we de producten van deze twee programma's breder beschikbaar maken in Nederland, zodat eenmalig inwinnen en meervoudig gebruiken de standaard wordt. Open data is hierbij een logische stap. Ook willen we de producten van deze twee programma's breder beschikbaar maken. Daar werken we aan door ze als open data beschikbaar te stellen en door nauwe contacten te houden met andere partijen die soortgelijke data inwinnen in Nederland. Een gezamenlijke plek om al deze data zichtbaar en vindbaar te maken is een belangrijke ambitie.

Maatschappelijk belang

Nederland verandert continu. Er wordt gebouwd, er komen waterlopen bij, waterlopen worden gedempt en verlegd, er worden dijkverzwaringen uitgevoerd, enzovoort. Door gebruik te maken van hoogtedata en Beeldmateriaal, kunnen de deelnemers voldoen aan hun wettelijke karteverplichtingen te voldoen. Daarnaast gebruiken ze de data voor handhaving, visualisatie en werkvoorbereiding.

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Kortgezegd is het AHN een verzameling punten die de driedimensionale werkelijkheid beschrijft. Tevens wordt van ieder punt aangegeven welk object het beschrijft, bijvoorbeeld maaiveld, gebouw, water, enzovoort. Daarvan afgeleid wordt een 2D-kaart van Nederland opgebouwd die de hoogte beschrijft van het maaiveld en een kaart die de hoogte beschrijft van alle objecten. Jaarlijks winnen we een derde van Nederland in, zodat er elke drie jaar een compleet nieuw AHN is. Waterschappen gebruiken de hoogtedata onder andere om peilbesluiten mee te nemen. In 2024 is voor het AHN Zuid-Nederland ingewonnen, in twee percelen. De vluchten, verwerking en controle zijn afgerond. Beide percelen zijn gepubliceerd.

Beeldmateriaal

Beeldmateriaal is een samenwerking van Nederlandse overheden voor het gezamenlijk inwinnen van luchtfoto's. De uitvoering van het project is in handen van hWh en Het Kadaster. Waterschappen gebruiken de luchtfoto's onder andere om de Basisregistratie Grootschalige Topografie bij te houden of als achtergrondkaart bij verschillende analyses.

Voor Beeldmateriaal winnen we in 2024 van heel Nederland 7,5 centimeter resolutie luchtfoto's in. Helaas konden we vanwege het natte voorjaar tijdens het bladloze seizoen nauwelijks luchtfoto's maken. In september is alle inwinning alsnog afgerond. Waterschappen kunnen de data downloaden of opvragen.

AHN en Beeldmateriaal van de Cariben

In opdracht van BZK zijn we dit jaar begonnen met het inwinnen en publiceren van hoogtegegevens en luchtfoto's van Caribisch Nederland. De data dragen bij aan wettelijke taken van de eilanden, die zelfstandige gemeentes zijn van Nederland en bij het opbouwen van een BAG-achtige administratie (BAG: Basisadministratie Adressen en Gebouwen). In Caribisch Nederland zijn alle hoogtegegevens ingewonnen. Voor Saba en St. Eustatius zijn ook de luchtfoto's ingewonnen. Voor Bonaire, waar we last

hadden van hardnekkige bewolking, zijn we begin september teruggegaan om luchtfoto's te maken. De luchtfoto's van St. Eustatius en Saba zijn inmiddels gepubliceerd, Bonaire volgt begin 2025. We hebben de hoogtegegevens van alle drie de eilanden gepubliceerd op [Dataroom Caribisch Nederland | Beeldmateriaal Nederland](#)

Zomervlucht

In Nederland maken we elke zomer een zomervlucht voor vegetatiemonitoring. Daarin nemen we luchtfoto's met een lagere resolutie van 25 centimeter op. De data van 2024 is volledig beschikbaar met uitzondering van een deel van de Waddenzee. Dat had bij laag water gevolgen moeten worden maar de juiste omstandigheden hebben zich niet voorgedaan om dit succesvol in te winnen.

Gecombineerde inwinning

Duurzamer en efficiënter werken vinden we belangrijk. Doel voor 2025-2027 is dan ook om inwinning van het AHN te combineren met de inwinning van Beeldmateriaal. Dankzij gecombineerde inwinning kunnen gebruikers rekenen op gedetailleerdere en rijkere inzichten in de beheergebieden en op meer mogelijkheden voor Artificial Intelligence (AI). En dat met minder vliegbewegingen. De aanbesteding voor gecombineerde inwinning is succesvol verlopen. We hebben vier leveranciers geselecteerd die de komende drie jaar, jaarlijks een update van de luchtfoto verzorgen en in totaal heel Nederland inwinnen met hoogtedata. De inwinning zal starten vanaf februari 2025.

NL-Veranderdetectie

NL-Veranderdetectie, nu nog in de pilotfase, is een tool die, dankzij een slim algoritme, luchtfoto's met elkaar vergelijkt. De tool heeft als doel om de waterschappen snel en goed inzicht te geven in mutaties binnen hun beheergebied. Bijvoorbeeld veranderingen in waterlopen, overgroei van vegetatie in watergangen. Inzicht in dit soort wijzigingen helpt de waterschappen sneller dan veldonderzoek door personen, om juiste beslissingen te nemen en efficiënter te werken.

In samenwerking met DEEP-trainees en Rijkswaterstaat, hebben we deze pilot in 2024 opgeschaald tot een proof of concept (POC). De resultaten zijn goed. In 2025 vervolgen we deze POC, parallel aan het schrijven van een businesscase. Het project is inmiddels uitgebreid van Wetterskip Fryslân naar de andere waterschappen. Verder is er een subsidie toegekend om dit project verder te ontwikkelen. Voor de controle van dijkverzakking of verzakkingen in Veenweidegebieden onderzoeken we nu de mogelijkheid om met een combinatie van AHN-data en InSAR (een satelliettechniek waarbij veranderingen op millimeterniveau gemeten kunnen worden) het gedrag van deze objecten over de tijd beter te kunnen monitoren.

Integrale Hoogtevoorziening Nederland (IHN)

Behalve het AHN zijn er in Nederland nog andere hoogtemodellen. Omdat deze modellen verschillend tot stand komen, bestaan er nu meerdere hoogtemodellen die mogelijk van elkaar afwijken. Om dit te voorkomen, is de wens om één centraal hoogtemodel te ontwikkelen dat voor alle gebruikers benaderbaar is.

In 2024 hebben we in opdracht van het Kadaster en vanuit WaU-subsidies (Werk aan Uitvoering) ontvangen van BZO, onderzoek gedaan naar een Integrale Hoogtevoorziening van Nederland (IHN). We hebben vervolgens samen met Rijkswaterstaat en het Kadaster onderzocht hoe verschillende modellen op elkaar aansluiten en welke wensen en eisen gebruikers hebben. Bijvoorbeeld ten aanzien van de classificatie van hoogtegegevens (hoe wordt weergegeven wat water, land, maaiveld, etc. is.) en de manier waarop de modellen beschikbaar worden gesteld. Op ons AHN en Beeldmateriaalcongres in Amersfoort hebben we de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. We gaan de resultaten ook nog presenteren bij het Kadaster en bij het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Een belangrijke eerste vervolgstap is het creëren van een plek waar alle data vindbaar en raadpleegbaar is. Daarbij kun je, naast beeldmateriaal en AHN, denken aan satellietbeelden en lokale/regionale inwinning van luchtfoto's of hoogtemetingen. Of zelfs een stap verder; als ook panoramafoto's beschikbaar worden gesteld door overheden die deze als open data inkopen. Daarbij is ook een vastgestelde set standaard specificaties voor dit type product cruciaal.

6.3. Programma 14 Informatiehuis Water

Waterbeheerders zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit, beschikbaarheid en veiligheid van water en andere organisaties en burgers dragen hieraan bij. Zij kunnen hiervoor continu beschikken over eenduidige en betrouwbare waterinformatie. Het Informatiehuis Water maakt die op een eenvoudige en efficiënte manier toegankelijk. Het Informatiehuis Water ontzorgt waterbeheerders en beleidsmakers bij het uitwisselen van waterinformatie:

- We stellen een open standaard beschikbaar, die de efficiënte en eenvoudige (geautomatiseerde) uitwisseling van waterdata door en voor waterbeheerders vergemakkelijkt: de Aquo-standaard. Met de Digitale Delta API bevorderen we de toepassing van de Aquo-standaard en de uitwisseling van gegevens volgens de FAIR-principes.
- We ondersteunen waterbeheerder bij hun (inter)nationale rapportageverplichtingen met de coördinatie van de informatiestromen waterkwaliteit en waterveiligheid, en door waterdata te verzamelen en te bundelen tot eenduidige en betrouwbare informatie voor een integraal, landelijk beeld. Denk hierbij aan de Kaderrichtlijn Water (KRW), de Landelijk Enquête Waterkwaliteit en het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen (NBPW).
- We maken waterinformatie toegankelijk voor derden met informatieproducten, zoals de jaarlijkse overzichten oppervlaktewaterkwaliteit, meetgegevens en rapportage grondwaterkwaliteit, de KRW-factsheets, SGBP-achtergronddocumenten en -kaarten en het Landelijk Veiligheidsbeeld voor de primaire keringen.
- We beheren en onderhouden diverse informatiesystemen, zoals het Waterkwaliteitsportaal, Aquo-kit, het Waterveiligheidsportaal en het Droogteportaal die waterbeheerders inzicht geven in de kwaliteit, kwantiteit en veiligheid van water.

Het Informatiehuis Water is geen broneigenaar van data en geeft geen duiding of waardering aan informatie. Wij geven informatie feitelijk weer.

Tussentijdse evaluatie Informatiehuis Water

In de zomer van 2024 is het functioneren van het Informatiehuis Water geëvalueerd. De evaluatie werd uitgevoerd door TwynstraGudde in opdracht van het Bestuurlijk Overleg Informatiehuis Water. Het doel was in kaart te brengen of de partners – waterschappen, provincies en Rijkswaterstaat – tevreden zijn over de uitvoering van de basistaken door het Informatiehuis Water. En hoe zij staan tegenover uitbreiding van die taken. De evaluatieresultaten laten zien dat er veel vertrouwen is in het Informatiehuis Water en draagvlak voor ons werk. Hiermee kunnen stevige stappen gezet worden die de toekomst van het Informatiehuis Water borgen.

De partners hebben op basis van de evaluatieresultaten besloten dat het Informatiehuis Water verdere verbeteringen kan gaan doorvoeren, die worden vastgelegd in een meerjarenplan tot en met 2028. Besloten is ook te onderzoeken welke uitbreiding van de IHW-taken mogelijk is. Daarnaast hebben de 3 partners aangegeven dat zij de samenwerking in IHW-verband willen voortzetten in de volgende periode van de Kaderrichtlijn Water. Dat betekent dat een nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2028-2034 wordt voorbereid.

Aquo-standaard

De Aquo-standaard is de Nederlandse standaard voor het uitwisselen van gegevens binnen de watersector. Dankzij de Aquo is het mogelijk om met de data van verschillende waterbeheerders landelijk dekkende informatie te geven. En om die informatie op een uniforme manier uit te wisselen tussen de informatiesystemen van bijvoorbeeld waterbeheerders, laboratoria en adviesbureaus. We hebben twee updaterrondes met wijzigingsvoorstellen afgerond en gepubliceerd. We hebben het toekomstperspectief voor de Aquo-standaard opgesteld. De publieke consultatie van het vernieuwde informatiemodel IMWA Kunstwerken is afgerond. De hulplijsten gegevensuitwisseling zijn geüpdatet.

De Aquo-standaard wordt in de komende jaren verbreed en verrijkt door de toepassing van meer Linked Data principes en technologieën. Er is een Aquo Linked Data Community opgericht om gebruikers bij deze ontwikkeling te betrekken en ervoor te zorgen dat hier vanuit verschillende

perspectieven naar gekeken wordt. Iedereen die wil meedenken over de verrijking van de Aquo-standaard met linked data, kan zich aansluiten bij deze community.

Digitale Delta API

Een API ('Application Programming Interface') maakt gegevensuitwisseling mogelijk tussen informatieleveranciers en databronhouders. In een API zijn de definities en regels vastgelegd waarmee de informatieleverancier data bij de bron kan opvragen en de bronhouder de data moet leveren. De Digitale Delta API ondersteunt de uitwisseling van verschillende soorten meetdata voor de toepassingsgebieden waterkwaliteit, waterkwantiteit, ecologie en waterzuivering. Het is een open en niet merk-, omgevings- of systeemgebonden specificatie die door iedereen vrij gebruikt kan worden zonder licentie.

De voorheen losse specificaties van diverse API's zijn verenigd in één specificatie; de DD API V3. De DD API Community van waterbeheerders en leveranciers is ondersteund en er is een testversie van een Proof of Concept voor een Waterkwaliteits-API opgeleverd. Er is gestart met de verbetering van de DD API-documentatie om de DD API ook permanent te kunnen beheren.

Er is een publiekversie van de DD API opgeleverd en in 2025 wordt verder gewerkt aan het beheerplan DD API.

Slim Watermanagement

Slim Watermanagement is gericht op het beter benutten van het huidige water(systeem) in tijden van wateroverlast en droogte. Belangrijk is hiervoor de samenwerking in het operationele waterbeheer verder te versterken. Om waterbeheerders te ondersteunen bij operationeel waterbeheer dat de grenzen van het eigen beheergebied overschrijdt, wordt een Informatievoorziening Slim Watermanagement (IV Slim WM) ontwikkeld. Het Informatiehuis Water voert een Quick Scan uit bij de waterschappen en Rijkswaterstaat om scherp te krijgen welke informatie hiermee moet worden uitgewisseld en hoe deze uitwisseling mogelijk gemaakt kan worden.

De Quick Scan is inmiddels bij 19 van de 21 waterschappen uitgevoerd. We verwachten hiermee voldoende informatie te hebben voor het verdere proces. De eindrapportage volgt nog.

Coördinatie informatiestromen

Het Informatiehuis Water coördineert de informatiestromen oppervlaktewater- en grondwaterkwaliteit voor de Kaderrichtlijn Water. Wij verzamelen en bundelen gegevens en helpen waterbeheerders bij de aanlevering en verrijking van gestandaardiseerde data met procesmanagement en informatiesystemen. De verzamelde en gebundelde informatiesets worden gebruikt voor landelijke en Europese rapportages. Om tijdig kwalitatief hoogwaardige KRW-rapportages te kunnen maken, is een goede planning noodzakelijk. Wij maken daarom elk jaar een handig hulpmiddel voor waterbeheerders: het Spoorboekje KRW. Het spoorboekje voor 2025 is opgeleverd. In het Spoorboekje is beschreven wie wanneer welke gegevens moet aanleveren en welke procedure of werkwijze daarbij gebruikt wordt.

De voorbereiding van de Stroomgebiedsbeheerplannen (SGBP) 2028-2033 is gestart. De huidige informatiestromen zijn hiervoor het uitgangspunt; mogelijk zijn aanpassingen nodig. Het zwaartepunt voor deze informatiestromen ligt in 2026 en 2027. De databestanden van de Landelijke Enquête Waterkwaliteit en de Kaderrichtlijn Water worden nu nog met bestanden via de WKP-website ontsloten, maar zijn binnenkort ook te raadplegen via de nieuwe WKP-viewer.

Aan de waterbeheerders zijn rapportages en informatieproducten opgeleverd van de Landelijke Enquête Waterkwaliteit, KRW-monitoringsprogramma's, KRW-toestandsbepaling en voortgangsinformatie en risico's KRW-maatregelenprogramma.

Waterkwaliteitsportaal en Aquo-kit

Met het Waterkwaliteitsportaal (WKP) worden waterkwaliteitsgegevens uitgewisseld. In het WKP zijn landelijke overzichten van de Nederlandse waterkwaliteit opgenomen en informatie over de uitvoering van de Kaderrichtlijn Water. De Aquo-kit is een internetapplicatie voor de gegevensverwerking in de monitoringcyclus van waterkwaliteitsbeleid.

De eerste fase van de doorontwikkeling van het Waterkwaliteitsportaal is afgesloten en heeft een sterk, toekomstbestendig fundament opgeleverd, waarin verschillende ook nieuwe functies opgenomen, zoals de kaartviewer, downloadfunctie en validatierapporten. In wekelijkse sprintsessies met de leverancier wordt het WKP verder doorontwikkeld.

De geografische informatie van de Kaderrichtlijn Water is publiek toegankelijk gemaakt via Geonovum. Daarmee voldoen alle waterbeheerders aan de Europese Inspire-richtlijn voor dit onderdeel.

Aquo-kit is een module van het vernieuwde Waterkwaliteitsportaal geworden. Hosting van Aquo-kit bij een externe partij is beëindigd en de opname van Aquo-kit in de RWS-beheeromgeving is succesvol afgerond.

Droogteportaal

De informatie in het Droogteportaal geeft inzicht in de actuele droogte in Nederland, met nadruk op de hoge zandgronden van zuid-, midden- en oost-Nederland. De informatie wordt bepaald op basis van dagelijkse veld- en grondwaterstandsmetingen.

Het operationeel beheer (oplossen storingen, ontbrekende data, wijzigingen in providers en API, aankoppelen beek-afvoercijfers) vindt plaats volgens de huidige specificaties en binnen het beschikbare budget (incl. restbudget uit 2023). Er was dit jaar geen budgetruimte voor extra werkzaamheden.

Waterveiligheidsportaal

Met het Waterveiligheidsportaal (WVP) ondersteunt het Informatiehuis Water keringbeheerders bij de informatie-uitwisseling rond de processen Beoordeling en Versterking van de primaire waterkeringen in Nederland. Dit doen we in opdracht van de Programma Directie van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Het Waterveiligheidsportaal (WVP) is succesvol functioneel geactualiseerd, technisch geüpdatet en AVG-proof gemaakt. De eerste ontwikkelfase is afgerond met een nieuwe release. De huidige ontwikkelfase van het WVP houdt in: beheer, onderhoud en verbetering door gebruik. De migratie van het portaal naar de RWS-beheeromgeving is ook succesvol uitgevoerd en afgerond op 16 december. Daarmee is het project binnen de gestelde tijd en binnen budget afgerond.

Verbeteropties op de back log worden geprioriteerd en vormen input voor een 2e (beperkte) ontwikkelfase die start in 2025. Het gaat hier om functionele aanpassingen ter verbetering van de digitale toegankelijkheid van het portaal en eventuele aanpassingen die voortvloeien uit de lopende evaluatie van interne HWBP-werkwijzen.

6.4. Programma 15 Kassiersfunctie

De kassiersfunctie is een dienst die hWh levert. De kassiersfunctie heeft als doel om voor specifieke onderwerpen te fungeren als één contractpartij namens de waterschappen. Vanuit juridisch, inhoudelijk of praktisch oogpunt is het soms de wens van contracterende partijen om met één partner als vertegenwoordiger van de sector te maken te hebben. Deze contracterende partijen zijn in de meeste gevallen partijen uit de overheid, zoals het Watermanagementcentrum Nederland voor LVO (Landelijke Voorziening Overstromingsinformatie), Logius voor DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties), en BIJ12 voor Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

Waarop hebben we ons gericht in 2024, wat zijn hiervan de resultaten?

Initiatiefbudget

Het initiatiefbudget wordt gebruikt als financiering voor nieuwe collectieve initiatieven. In de eerste vier maanden van 2024 zijn drie collectieve projecten toegevoegd aan de begroting, waarvoor een bedrag van € 889.698 van het initiatiefbudget is ingezet. Dit zijn Waterschadeschatter, en Vangstregistratie V4. In de periode van mei tot en met augustus is nog € 42.500 van het initiatiefbudget ingezet voor CERT-WM.

In de laatste maanden van 2024 zijn er geen nieuwe collectieve initiatieven gestart, waar dit initiatiefbudget voor ingezet wordt.

Aanbesteding hardware TMX

TMX-onderstations worden op de locaties (bij assets) gebruikt om het peil voor watersysteem te meten, regelen en controleren. Bij de deelnemende waterschappen bestond een grote behoefte aan nieuwe en vervangende onderstations, welke middels een Europese Aanbesteding zijn aangeschaft. Na levering van de eerste 50 apparaten heeft een beoordeling plaatsgevonden door zowel leden van team TMX als enkele werknemers van de deelnemende waterschappen. Na goedkeuring is de leverancier gestart met de overige productie van nog eens ca 1200 apparaten. Deze is goed verlopen. Leden van team TMX hebben het proces begeleid en waren wekelijks een dag op locatie van de leverancier om te assisteren.

TMX EU-aanbesteding

Bij de overname van TMX door hWh is met de waterschappen afgesproken dat dit als overgang scenario goldt en dat de DVO tot 31 december 2025 loopt. hWh heeft daarbij de opdracht gekregen om een toekomstbestendige oplossing te onderzoeken en uit te voeren. De uitvoering betekent dat er een Europese Aanbesteding is gestart door hWh in samenwerking met vertegenwoordigers van de deelnemende waterschappen.

De klankbordgroep met vertegenwoordigers uit de deelnemende waterschappen is regelmatig bijeen om de scope van de aanbesteding door te nemen. Inmiddels heeft de marktconsultatie plaatsgevonden. De opgedane kennis en inzichten nemen we mee bij het opstellen van de aanbestedingsstukken. De aanbestedingsstrategie is bepaald en besproken met de klankbordgroep. Ook de scope van de aanbesteding is bepaald en we betrekken de klankbordgroep bij de inhoudelijke totstandkoming van de aanbestedingsstukken. Het toegekende en vooraf geschatte benodigde budget is niet toereikend. De benodigde inspanningen om het voorwerk goed te kunnen doen blijken groter dan van tevoren verwacht. Er wordt een nieuwe begroting opgesteld welke aan de deelnemende waterschappen wordt voorgelegd. Met de klankbordgroep denken we ook na over de periode na de aanbesteding.

7. Jaarrekening 2024

7.1. Exploitatierekening naar programma's

Het totaal van de programma's in 2024 laat het volgende financiële resultaat zien.

Programma	Saldo begroting 2024	Baten BERAP 3	Lasten BERAP 3	Saldo BERAP 3	% t.o.v. baten	1. Afrekening deelnemers	2. Mutatie projectrekening
Programma 1. Bestuur en organisatie	4.875.615	4.892.104	4.092.186	799.918	16%	799.918	-
Programma 2. Kennis en verbinden	1.440.730	1.440.730	1.372.244	68.486	5%	68.486	-
Subtotaal instandhouding	6.316.345	6.332.834	5.464.431	868.404	14%	868.404	-
Programma 3. Innovatie en transformatie	1.266.784	1.266.784	1.145.390	121.394	10%	121.394	-
Programma 4. Digitale dienstverlening	1.631.375	1.521.663	1.328.578	193.084	13%	193.084	-
Programma 5. Organisatie en samenwerking	898.939	898.939	694.100	204.839	23%	204.839	-
Programma 6. Informatie - datastromen	-	-	-	-	0%	-	-
Programma 7. Informatieveiligheid en privacy	1.207.851	1.245.824	1.311.469	-65.646	-5%	-65.646	-
Programma 8. Waterveiligheid	766.392	766.392	561.784	204.608	27%	204.608	-
Programma 9. Watersysteem	1.626.998	1.691.398	1.074.750	616.648	36%	616.648	-
Programma 10. Waterketen	711.694	711.694	620.326	91.368	13%	91.368	-
Programma 11. Diensten en beheer	10.802.984	10.848.614	9.633.797	1.214.817	11%	1.214.817	-
Programma 12. SAW@	2.396.512	2.708.798	2.372.693	336.105	12%	336.105	-
Programma 13. Basisdata	6.452.833	8.761.318	6.218.173	2.543.145	29%	1.681.557	861.588
Programma 14. Informatiehuis water	2.558.374	2.718.737	2.445.311	273.426	10%	-	273.426
Programma 15. Kassiersfunctie	524.222	524.222	319.708	204.514	39%	204.514	-
Subtotaal projecten	30.844.958	33.664.383	27.726.079	5.938.304	18%	4.803.289	1.135.015
	-	-	-	-	0%	-	-
Totaal	37.161.303	39.997.217	33.190.510	6.806.707	0	5.671.693	1.135.015

Onder de mutatie projectrekening is een bedrag van AHN opgenomen van € 578.679, welke in de balans onder de overige passiva als 'Gelden derden AHN' wordt verantwoord. Het totale saldo op de projectrekeningen zoals vermeld in de balans bedraagt ultimo 2024 € 556.336. Dit bedrag bestaat uit de mutatie projectrekening van € 1.135.015 minus AHN van € 578.679.

7.2. Exploitatierekening naar kosten – en opbrengstensoorten

	Realisatie 2024	1e gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2023
Exploitatie			
Baten			
1) Bijdragen deelnemers	32.871.434	37.272.260	28.188.771
2) Subsidies	203.355	529.545	-
3) Overige opbrengsten	115.721	-	117.876
4) Incidentele baten en lasten	-	-	-
5) Wijziging in onderhanden projecten	-	-	-
Subtotaal	33.190.510	37.801.805	28.306.647
Lasten			
6) Kapitaallasten	293.914	282.500	288.204
7) Personeelskosten	18.011.326	19.822.711	16.200.550
8) Duurzame gebruiksgoederen	1.476.072	-	756.510
9) Gebruiks- en verbruiksgoederen	194.195	-	154.685
10) Huren en rechten	389.667	443.328	509.778
11) Belasting en verzekering	14.815	-	18.559
12) Overige diensten door derden	13.486.761	17.653.266	10.841.603
Subtotaal	33.866.749	38.201.805	28.769.889
Bedrijfsresultaat	-676.239	-400.000	-463.242
13) Financiële baten en lasten	676.239	400.000	463.242
14) Bijzondere baten	-	-	-
15) Bijzondere lasten	-	-	-
Subtotaal	-	-	-
Resultaat na resultaatbestemming	0	-	0

7.3. Toelichting exploitatierekening

7) Personeelskosten

	Realisatie 2024	1e gewijzigde begroting 2024	Realisatie 2023
Personeelskosten			
Lonen en salarissen	4.787.046		3.708.256
Sociale lasten	656.316		497.926
Pensioenlasten	715.763		584.130
Personeel van derden	11.423.860		10.515.339
Studiekosten	162.261		660.491
Overige personeelskosten	266.080		234.408
Totaal	18.011.326	19.822.711	16.200.550

Voor een toelichting op het aantal FTE wordt verwezen naar paragraaf 3.3.7.

12) Overige diensten door derden

Dit betreft met name de 'out of pocket' kosten op de diverse producten en ingehuurd/ingeleend personeel. Zoals in de toelichtingen op de programma's is opgenomen vertonen veel producten een financieel positief resultaat. De gemaakte kosten voor programma's worden gedekt door (aanvullende) opbrengsten.

7.4. Balans

Balans per 31 december 2024

Activa

Na voorstel resultaatbestemming	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
1) Immateriële vaste activa		
Immateriële vaste activa met economisch nut	0	1.331
2) Materiële Vaste activa		
Materiële vaste activa met economisch nut	979.227	1.165.005
Totaal vaste activa	979.227	1.166.336
3) Vlottende activa		
Voorraden - onderhanden werk	0	0
4) Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	434.296	1.459.453
Overige vorderingen	0	0
Saldo schatkistbankieren	10.911.885	7.581.037
Totaal uitzettingen korter dan 1 jaar	11.346.181	9.035.650
5) Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	2.736.678	1.328.441
6) Liquide middelen		
Kassaldi	0	0
Bank- en girosaldi	21.923	17.831
Totaal liquide middelen	21.923	17.831
Totaal vlottende activa	14.104.782	10.381.923
Totaal activa	15.084.009	11.548.259

Passiva

Na voorstel resultaatbestemming	31-12-2024	31-12-2023
	€	€
<i>Eigen vermogen</i>		
7) Algemene reserve	0	0
8) Bestemmingsreserves	0	0
9) Resultaat na bestemming	0	0
<i>Totaal eigen vermogen</i>	0	0
<i>Voorzieningen</i>		
10) Overige voorzieningen	0	0
<i>Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer</i>		
11) Overige langlopende schulden	150.213	196.399
Totaal vaste passiva	150.213	196.399
<i>Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		
12) Kasgeldlening	0	0
13) Overige schulden (crediteuren)	2.041.634	1.382.226
<i>Overlopende passiva</i>		
14) Afrekening deelnemers	7.877.702	4.294.343
15) Saldo projectrekeningen	556.336	2.261.886
16) Overige passiva	4.458.123	3.413.405
<i>Totaal overlopende passiva</i>	12.892.161	9.969.634
Totaal vlottende passiva	14.933.796	11.351.860
Totaal passiva	15.084.009	11.548.259

7.5. Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Waterschapsbesluit en de regeling Beleidsvoorbereiding en verantwoording waterschappen. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeenschappelijke regeling. De cijfers van 2023 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2024 mogelijk te maken.

(Im)materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

Vlottende activa

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien noodzakelijk wordt een voorziening voor oninbaarheid gevormd. De vlottende activa zijn direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd op nominale waarde en staan ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het saldo van de rekening baten en lasten. De reserves zijn gewaardeerd tegen contante waarde.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Pensioenregelingen

De medewerkers van hWh zijn aangesloten bij het pensioenfonds ABP. De belangrijkste kenmerken van de pensioenregeling zijn:

- Toepassing van middellood regeling;
- Het bestuur van ABP beoordeelt per jaar of indexatie mogelijk is;
- De actuele dekkingsgraad van ABP was op 31 december 2024 111,9%;
- De beleidsdekkingsgraad van ABP was op 31 december 2024 113,1%.

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan ABP betaald door hWh. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer

De schulden op lange termijn zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende passiva

De schulden met een looptijd van korter dan 1 jaar zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Opbrengsten en kosten verantwoording

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten wordt slecht genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Deels worden de kosten doorbelast aan de waterschappen op basis van de ook door de UvW gehanteerde 45/55 regel. Hierbij wordt 45% van de kosten gelijkelijk over de waterschappen omgeslagen en 55% verdeeld naar rato van de belastingopbrengsten van de waterschappen. Verder worden de verdeelsleutels naar oppervlakte, licentiegebruik, verloningen, vervuilingseenheden en de evenredige kostenverdeelsleutel gehanteerd.

Opbrengsten van diensten wordt opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend. De kosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Prestatieverplichting bijdrage deelnemers

Het Waterschapshuis ontvangt van de waterschappen die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling een bijdrage op basis van de goedgekeurde begroting. Het Waterschapshuis voert de op basis van de goedgekeurde begroting en de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten met de waterschappen de overgekomen werkzaamheden uit. De aard van de werkzaamheden bestaat uit dienstverlening die op basis van een point in time worden verantwoord en voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Op het moment dat de baten de kosten overstijgen wordt het verschil terugbetaald de deelnemende waterschappen.

Er is geen sprake van garanties, variabele vergoedingen, belangrijke financieringscomponenten, niet uitgeoefende rechten, geactiveerde kosten of retouren. De stelselwijziging in de grondslagen van de jaarrekening heeft geen effect op de cijfermatige verantwoording van de omzet.

7.6. Toelichting balans

1) Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Software
<i>Stand per 01-01-2024</i>	
Aanschafwaarde	32.912
Cumulatieve afschrijvingen	-31.581
Boekwaarde	1.331
<i>Mutaties</i>	
Investerings	-
Desinvesteringen	-
Afschrijvingen	-1.331
Duurzame waardeverminderingen	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-
Saldo mutaties	-1.331
<i>Stand per 31-12-2024</i>	
Aanschafwaarde	32.912
Cumulatieve afschrijvingen	-32.912
Boekwaarde	0

De kosten van de software worden in vijf jaar afgeschreven.

2) Materiële vaste activa

	Gebouwen / verbouw / inrichting	Gebouwen / inventaris	Machines, apparaten en installaties / hardware	Vaste bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
Materiële vaste activa					
<i>Stand per 01-01-2024</i>					
Aanschafwaarde	1.693.723	753.262	683.437	21.167	3.151.589
Cumulatieve afschrijvingen	-1.002.182	-572.459	-411.943	-	-1.986.583
Boekwaarde	691.541	180.803	271.494	21.167	1.165.005
<i>Mutaties</i>					
Investerings	47.531	16.975	59.389	4.077	127.972
Desinvesteringen	-	-	-	-21.167	-21.167
Afschrijvingen	-118.075	-80.798	-93.711	-	-292.583
Duurzame waardeverminderingen	-	-	-	-	-
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-	-
Saldo mutaties	-70.544	-63.823	-34.321	-17.090	-185.778
<i>Stand per 31-12-2024</i>					
Aanschafwaarde	1.741.254	770.237	742.826	4.077	3.258.394
Cumulatieve afschrijvingen	-1.120.256	-653.257	-505.653	-	-2.279.167
Boekwaarde	620.998	116.980	237.173	4.077	979.227

De kosten van verbouwing en inrichting van het kantoor worden in tien jaar afgeschreven. Kantoorinventaris en hardware worden in vijf jaar afgeschreven.

In 2020 is een huurcontract voor het kantoor afgesloten met de duur van 10 jaar. In 2020 is gestart met de verbouwing van de werkplekken en het vergadercentrum. Het nieuwe kantoor is vanaf 1 april 2021 in gebruik genomen. Vanaf dat moment zijn ook de afschrijvingen van de gerelateerde verbouwkosten en nieuw aangeschaft meubilair gestart.

4) Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	31-12-2024	31-12-2023
Vorderingen op openbare lichamen	439.136	1.459.453
Overige vorderingen	0	0
Voorziening dubieuze debiteuren	-4.840	-4.840
NWB schatkist	10.911.885	7.581.037
Totaal	11.346.181	9.035.650

De vorderingen op openbare lichamen zijn afgenomen ten opzichte van 2023. Onder de vorderingen op openbare lichamen zijn alle vorderingen opgenomen op de waterschappen, Rijkswaterstaat en enkele andere openbare lichamen. Deze vorderingen zijn direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

De voorziening dubieuze debiteuren betreft een inschatting van de verwachte oninbare vorderingen. In 2023 is één factuur t.w.v. € 4.840 bestempeld als oninbaar.

Als gevolg van schatkistbankieren dient hWh alle middelen boven de drempel van € 1.000.000 af te romen. Er wordt gebruik gemaakt van de faciliteit van de NWB om het saldo automatisch af te romen naar de schatkist. Het saldo schatkistbankieren is direct opeisbaar en de financiële risico's zijn laag.

De gemiddelde stand op de NWB betaalrekening per kwartaal bedroeg:

1 ^e kwartaal 2024	€ 10.000
2 ^e kwartaal 2024	€ 10.000
3 ^e kwartaal 2024	€ 10.000
4 ^e kwartaal 2024	€ 10.000

Hiermee heeft hWh voldaan aan de regeling Schatkistbankieren in 2024.

5) Overlopende activa

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
Te ontvangen bedragen	120.218	113.709
Vooruitbetaalde bedragen	826.705	754.222
Te vorderen BTW	1.789.755	460.511
Totaal	2.736.678	1.328.441

De te ontvangen bedragen betreft de nog te ontvangen rente over het 4^e kwartaal van schatkistbankieren.

De vooruitbetaalde bedragen betreft voornamelijk licenties die voorafgaand aan het jaar betaald dienen te worden.

De BTW-aangifte heeft tot gevolg dat er een te vorderen post is opgenomen. Voor het belastingjaar 2019 is een suppletieaangifte omzetbelasting ingediend op basis van de positieve uitspraak van het gerechtshof in het hoger beroep. Na afwikkeling van het beroep in cassatie door de Hoge Raad zal de belastingdienst de suppletieaangifte van 2019 in behandeling nemen.

De overlopende activa zijn direct opeisbaar. De financiële risico's ten aanzien van de overlopende activa zijn laag.

6) Liquide middelen

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
Kas (Amersfoort)	0	0
Rabobank	11.923	7.831
Kruisposten	0	0
NWB	10.000	10.000
Totaal	21.923	17.831

De liquide middelen zijn vrij opneembaar. In 2012 is de borgstelling van de waterschappen beëindigd. Door het schatkistbankieren is het saldo aan liquide middelen laag.

In 2023 is besloten om de kleine kas op te heffen.

7) Algemene reserve

Als gevolg van de in 2017 verwerkte stelselwijziging heeft hWh geen algemene reserve, maar worden alle resultaten op de begrotingsprogramma's afgerekend met deelnemers. Dit wordt onder de post 'afrekening waterschappen' verwerkt. Hierdoor heeft hWh altijd een exploitatieresultaat van nihil.

11) Overige langlopende schulden

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer	31-12-2023	Toevoeging 2024	Onttrekking 2024	31-12-2024
Langlopende schulden personeel	17.574	0	17.574	0
Incentive huurcontract	178.826	0	28.612	150.213
Totaal	196.399	0	46.186	150.213

Vaste schulden met een looptijd van 1 jaar of langer	Vervalt binnen 1 jaar	Vervalt binnen 2-5 jaar	Vervalt na 5 jaar
Langlopende schulden personeel	0	0	0
Incentive huurcontract	28.612	114.448	7.153
Totaal	28.612	114.448	7.153

De langlopende schuld betreft aangegane verplichtingen voor personeel en een ontvangen incentive over de looptijd van het huurcontract. De incentive wordt verspreid over de totale looptijd van het huurcontract. Over de langlopende schulden wordt geen rente vergoed.

13) Overige schulden (crediteuren)

Kortlopende schulden	31-12-2024	31-12-2023
Crediteuren	2.041.634	1.382.226
Totaal	2.041.634	1.382.226

De crediteuren ultimo 2024 hebben voornamelijk betrekking op werkzaamheden door waterschappen en derden ten behoeve van projecten. In de crediteuren is een schuld aan openbare lichamen opgenomen van € 136.095.

14) Afrekening deelnemers

Afrekening deelnemers	31-12-2024	31-12-2023
Afrekening deelnemers 2019	1.263.086	0
Afrekening deelnemers 2023	8.638	4.294.343
Afrekening deelnemers 2024	6.605.978	0
Totaal	7.877.702	4.294.343

De afrekening deelnemers zijn gelden die worden gerestitueerd aan de waterschappen en andere deelnemers aan de taken van hWh.

Voor het belastingjaar 2019 is een suppletieaangifte voor de omzetbelasting ingediend op basis van de positieve uitspraak van het gerechtshof in het hoger beroep. Dit bedrag is opgenomen in de afrekening deelnemers 2019. Na afwikkeling van het beroep in cassatie door de Hoge Raad zal de belastingdienst de suppletieaangifte van 2019 in behandeling nemen, waarna ook een eventuele afrekening met waterschappen zal plaatsvinden.

15) Saldo Projectrekeningen

Saldo projectrekeningen	31-12-2024	Mutatie	31-12-2023
Programma Basisdata	282.910	-1.769.656	2.052.565
Programma IHW	273.426	64.106	209.320
Totaal	556.336	-1.705.550	2.261.886

Voor projecten heeft hWh een regie- en beheerfunctie. hWh werkt met geïnde gelden waaraan door de betrokken deelnemers een specifieke doelbestemming is gegeven. hWh zet hiervoor projectmanagement in. Prestaties worden op basis van een vooraf vastgestelde verdeelsleutel omgeslagen over de betrokken deelnemers. Verschillen tussen realisatie en begroot leiden tot een saldo op een projectrekening.

16) Overige passiva

Overige passiva	31-12-2024	31-12-2023
Te betalen salaris/loonheffing	446.559	311.797
Verlofuren	242.451	210.814
Te betalen BTW	0	0
Gelden derden AHN	578.679	609.658
Nog te betalen kosten	3.190.435	2.183.460
Vooruit gefactureerde bedragen	0	97.677
Totaal	4.458.123	3.413.405

De overgebleven gelden van Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) kaartverkoop zijn opgenomen als 'gelden derden AHN'. Het AHN-project zit inmiddels in de fase van open data. De resterende projectgelden zijn van RWS en de waterschappen. De stuurgroep AHN gaat over de bestemming van deze gelden.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In de tabel hieronder worden de grootste contracten weergegeven die zijn aangegaan door hWh.

Nr.	Contractomschrijving	Leverancier	Eind datum	Jaarlijks contract bedrag incl. BTW	Jaarlijks contract bedrag excl. BTW
1	Huur kantoorruimte (voorheen MVGM)	Ping Properties	2030	482.367	482.367
2	Single Digital Gateway	Maykin Media	2026	30.579	25.272
3	B&O DAMO fysiek	Nieuwland Aut.	2025	155.404	128.433
4	Cloud Back up voor Azure	Open Line	2025	23.614	19.516
5	Strippenkaart Functionaris Gegevensbescherming	Vijverberg	2025	15.125	12.500
6	Accountants controle	RA12	2027	39.930	33.000
7	HD video selfservice	Company Webcast	2026	5.941	4.910
8	Diverse verzekeringen	AON	2027	13.750	13.750
9	WPG-audits	Baker Tilly	2025	173.272	143.200
10	B&O NHI Grondwater en Data tooling	HaskoningDHV	2025	32.525	26.880
11	Begeleiding EA 2e lijns ondersteuning ICT Beheer	TenderPeople	2025	24.426	20.187
12	Voortzetting WIWB en Meteobase tot lancering nieuwe voorzi	Hydrologic	2025	16.961	14.017
13	e-HRM Youforce product incl. dienstverlening	Visma	2025	302.500	250.000
14	Esri licenties t.b.v. Vangstregistratie V4	SoftwareOne	2025	211.734	174.987
15	NHI Onttrekkingendatabase migratie en B&O	KWR	2025	22.083	18.250
16	NHI B&O WWN	KWR	2025	13.310	11.000
17	NHI B&O WWL	WUR	2025	60.500	50.000
18	NHI B&O	Deltares	2025	390.225	322.500
19	Re-activatie BO licenties in het kader van Z-info	SoftwareOne	2025	72.600	60.000
20	O&O Overeenkomst IRC	KNMI	2025	26.217	21.667
21	Perceel 3 (Hoogdynamisch)	Eurosense	2025	105.815	87.450
22	AHNS Ontwikkelbudget	Geodelta	2025	60.500	50.000
23	Security Incident Response Diensten	Secura	2027	36.300	30.000
24	Clouddiensten en producten voor beeldmateriaal 2024/2025	CSN-Groep	2025	71.745	59.293
25	Doorontwikkeling CDL	Triopsys	2025	48.746	40.286
26	Overeenkomst B&O Vangstregistratie V3	Enigmatry	2025	84.173	69.564
27	Ontsluiting 7 stuks INSPIRE-datasets via PDOK	PDOK Kadaster	2028	77.692	77.692
28	Zomerrelease Gegevensknooppunt Waterschappen	Triopsys	2025	27.490	22.719
29	Drinkwaterverbruik in Beeld	CBS	2025	77.500	77.500
30	Doorontwikkeling van de DIGGIT-prognosetool	De Gisfabriek	2025	31.460	26.000
31	AHN-Viewer	Ellipsis Drive	2025	49.700	41.075
32	Overeenkomst Vangstregistratie V4	Antea	2029	217.800	180.000
33	Meteo- en Hydrologische data (WIWB 2.0)	HaskoningDHV	2029	190.853	157.730
34	W&S Secretaris-Directeur	Zeelenberg	2025	18.150	15.000
35	Landelijke Grondgebruiksbestand Nederland	WUR	2025	54.450	45.000
36	Advieswerkzaamheden BTW	Forvis Mazars	2025	42.350	35.000
37	LIBV Implementatie / B&O Perceel 1 & 2	Hydrologic	2028	441.015	364.475
38	Hospitality dienstverlening	Young Group	2025	135.907	112.320
39	Verlenging WIWB 2025	Hydrologic Systems B.V.	2025	199.650	165.000
40	Jaarlijkse verlenging beheerkosten datasets	PDOK Kadaster	2025	66.580	66.580
41	ArcGIS Licenties (D&B en IHW)	SoftwareOne	2025	31.408	25.957
42	CERT-WM it oplossing	SoftwareOne	2027	242.000	200.000
43	SaaS IMVetor software IHW	SoftwareOne	2025	21.889	18.090
44	SaaS IMVetor software hWh	SoftwareOne	2025	21.889	18.090
45	Kavel 3 (Perceel 5), AHN 6 en Beeldmateriaal 6,	Photomap	2026	348.178	287.750
46	Teams/Sharepoint in control & Copilot ready	Kooijman IT	2025	28.108	23.230
47	Beheer & onderhoud Z-info	Croonwolter&dos	2028	990.253	818.391
48	Kavel 6 (Perceel 6 en 7), Beeldmateriaal 6 - 2025	Field Geospatial	2026	170.000	170.000
49	Kavel 5 (Perceel 2 en 8)), Beeldmateriaal 6	BSF Swissphoto	2026	130.150	130.150
50	Kavel 4 (Perceel 1), Beeldmateriaal 6	Photomap	2026	246.840	204.000
51	Verlenging SLA SATDATA 3.0	Planet Labs GmbH	2025	76.581	76.581
52	Realisatie van de WIS-connector en de GkW EDR-uitbreiding	Triopsys	2025	272.250	225.000
53	Topdesk licenties	SoftwareOne	2025	17.986	14.864
54	POC Copilot	SoftwareOne	2025	16.940	14.000
55	MS Licenties (True-Up + kleine bestellingen)	SoftwareOne	2025	56.467	46.667
56	Infrastructuur telefonie incl. internet-vast & glasv.-	XLNT	2025	24.200	20.000
57	Mobiele telefonie en data	XLNT	2025	36.300	30.000
58	Schoonmaak kantoor/vergadercentrum regulier	Branderhorst	2025	45.819	37.867
Totaal				6.928.194	5.915.756

BTW-positie

Eind 2018 deed de belastingdienst een niet verwachte uitspraak betreffende de BTW-positie van hWh. hWh zou jegens waterschappen niet vrijgesteld van BTW presteren. hWh heeft bezwaar tegen deze uitspraak ingediend en is in december 2019 door de bezwaren commissie hierin gehoord. In 2020 heeft de belastingdienst het bezwaar afgewezen. Eind 2020 heeft hWh een beroepsprocedure gestart. In februari 2022 heeft de zitting bij de rechtbank plaatsgevonden, waarbij de rechter hWh in het gelijk heeft gesteld. De belastingdienst is in hoger beroep gegaan tegen deze uitspraak. De zitting van het hoger beroep heeft plaatsgevonden op 12 september 2024, ook hier is hWh door het Hof in het gelijk gesteld. Eind januari 2025 heeft de belastingdienst beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. We zijn nu in afwachting van de verdere procedure.

7.7. Topinkomens

De bezoldiging van bestuurders en hoogste leidinggevendenden mag niet uitstijgen boven een beloningsmaximum, gebaseerd op het brutosalaris van een minister. Voor 2024 is dit bedrag (inclusief onkostenvergoedingen en werkgeversdeel pensioen) bepaald op € 233.000, gebaseerd op het algemene bezoldigingsmaximum.

Voor hWh is het volgende van toepassing.

- De secretaris-directeur van hWh wordt op grond van de wet normering topinkomens (WNT) aangemerkt als topfunctionaris. Er vindt geen overschrijding van de WNT norm plaats.
- Ook voor de bestuurders vindt publicatie plaats, de bestuurders vervullen hun functie echter onbezoldigd.
- Naast de hier vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Specificatie bezoldiging topfunctionarissen:

Gegevens 2024	
bedragen x € 1	G.J.A. Smits
Functiegegevens	Secretaris directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	161.830
Beloningen betaalbaar op termijn	23.291
Subtotaal	185.121
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	185.121
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	G.J.A. Smits
Functiegegevens	Secretaris directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	1/1/-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	154.788
Beloningen betaalbaar op termijn	22.418
Subtotaal	177.206
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	223.000
Bezoldiging	177.206

Specificatie bezoldiging bestuurders:

Functie	Naam	Beloning	Opmerking
Voorzitter	P.H.W.M. Daverveldt	Onbezoldigd	Delfland
Lid dagelijks bestuur	J. Verdoold	Onbezoldigd	Schieland en de Krimpenerwaard
Lid dagelijks bestuur	S. Oegema	Onbezoldigd	Aa en Maas
Lid dagelijks bestuur	N. van Zoelen	Onbezoldigd	De Stichtse Rijnlanden
Lid dagelijks bestuur	F. Jorna	Onbezoldigd	Fryslân
Lid algemeen bestuur	S. Deurloo	Onbezoldigd	Amstel, Gooi en Vecht
Lid algemeen bestuur	A. Snee	Onbezoldigd	Brabantse Delta
Lid algemeen bestuur	F. Tijhof	Onbezoldigd	De Dommel
Lid algemeen bestuur	H. Pereboom	Onbezoldigd	Drents Overijsselse Delta
Lid algemeen bestuur	S. Ruiter	Onbezoldigd	Hollands Noorderkwartier
Lid algemeen bestuur	A. Mollema	Onbezoldigd	Hollandse Delta
Lid algemeen bestuur	J. Bartelds	Onbezoldigd	Hunze en Aa's
Lid algemeen bestuur	M.A.M. Breugelmans	Onbezoldigd	Limburg
Lid algemeen bestuur	B. Wiersema	Onbezoldigd	Noorderzijlvest ¹

Lid algemeen bestuur	A. van Wijk	Onbezoldigd	Noorderzijlvest ¹
Lid algemeen bestuur	F. Wissing - Kunst	Onbezoldigd	Rijn en IJssel
Lid algemeen bestuur	M. Verkleij - Lemmers	Onbezoldigd	Rijnland
Lid algemeen bestuur	M. Boons	Onbezoldigd	Rivierenland
Lid algemeen bestuur	E. den Hertog	Onbezoldigd	Vallei en Veluwe
Lid algemeen bestuur	E. Hemmers	Onbezoldigd	Vechtstromen
Lid algemeen bestuur	A.J.G. Poppelaars	Onbezoldigd	Scheldestromen
Lid algemeen bestuur	J. Lodders	Onbezoldigd	Zuiderzeeland
¹	De heer Van Wijk is na 23 november 2023 geen lid meer van het algemeen bestuur; zijn positie in het algemeen bestuur is 25 april 2024 vervangen door de heer Wiersema.		

Besluit algemeen bestuur

BESLUIT

Het algemeen bestuur van Het Waterschapshuis;

Gezien het ~~voorstel van het dagelijks bestuur d.d. 26 maart 2025;~~

Gelet op artikel 42 van de Gemeenschappelijke regeling Het Waterschapshuis;

BESLUIT

1. De jaarrekening 2024 van de Gemeenschappelijke Regeling Het Waterschapshuis vast te stellen en daarmee in te stemmen met de begrotingsover- en onderschrijdingen gedurende 2024.
2. Ten aanzien van voordelen op afgesloten werkzaamheden en/of activiteiten die niet meer worden uitgevoerd een bedrag van € 5.671.693 terug te laten vloeien naar de deelnemers.
3. Een bedrag van € 1.135.015 toe te voegen aan het saldo projectrekeningen. Dit betreft enkele projecten waarin derden betrokken zijn (programma 13 en 14). In 2025 zijn hiervoor door de stuurgroep geen activiteiten gepland en/of afrekening met deelnemers is (nog) niet wenselijk.

~~Aldus vastgesteld in de openbare vergadering d.d. 24 april 2025.~~

Het algemeen bestuur voornoemd,

P.H.W.M. Daverveldt, voorzitter

G.J.A. Smits, secretaris

Controleverklaring

volgt

CONCEPT

8. Bijlagen

8.1. EMU saldo

Centraal Bureau voor de Statistiek
www.cbs.nl/kredo

Vragenlijst
 Berekening EMU-saldo
 Gemeenschappelijke Regeling

Algemene gegevens:		Gemeenschappelijke Regeling	
Overheidslaag:		Het Waterschapshuis	
Berichtgevernaam:		0652	
Berichtgevernummer:		2024	
Jaar:			
Naam contactpersoon:			
Telefoon:			
E-mail:			
Bestandsnaam:		EMU240050652.XLS	

Omschrijving	2023	2024
	x € 1000,- Volgens realisatie	x € 1000,- Volgens realisatie
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)		
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-198	-187
3. Mutatie voorzieningen	4	
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa		
Berekend EMU-saldo	202	187

Ruimte voor uw toelichting